ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ
ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՈՐՈՇՈՒՄ

2018 թ. Դեկտեմբեր 22-ի թիվ 8/4

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԲԱՆԿԻ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ, ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ, ԳԼՈԲԱԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ, ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ, ՍՆՆԴԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 10-րդ հոդվածի 10-րդ մասի գ) կետի և 19-րդ հոդվածի 9-րդ մասի պահանջներով՝ ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհուրդը

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ է.

Հաստատել Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության, համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության երկրորդ, գլոբալ էկոլոգիական հիմնադրամի կողմից տրամադրված համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության դրամաշնորհային, համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության երկրորդ ծրագրի նախապատրաստման դրամաշնորհային, սննդի անվտանգության կարողությունների զարգացման դրամաշնորհային ծրագրերի միջոցների օգտագործման նկատմամբ իրականացված վերահսկողության արդյունքների վերաբերյալ ընթացիկ հաշվետվությունը՝ համաձայն հավելվածի:

ՀՀ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏԻ
ՆԱԽԱԳԱՀ Լ. ՅՈԼՅԱՆ

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊ խորհրդի
2018թ. մարտի 22-ի թիվ 8/4 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻՉ ՊԱԼԱՏ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԲԱՆԿԻ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎՈՂ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ, ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ, ԳԼՈԲԱԼ ԷԿՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ, ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄՐՑՈՒՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԾՐԱԳՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ . ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ, ՍՆՆԴԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2018

Վերահսկողության հիմքը	ՀՀ վերահսկիչ պալատի 2017 թվականի գործունեության տարեկան ծրագիրը և վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2017 թվականի հուլիսի 31-ի թիվ 14/4 որոշումը:
Վերահսկողության նպատակը	Օտարերկրյա պետությունների և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից ՀՀ կառավարությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի միջոցների հաշվին իրականացված ծրագրերի ուսումնասիրությունը:
Վերահսկողության առարկան	Օտարերկրյա պետությունների և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից ՀՀ կառավարությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի միջոցների հաշվին իրականացված միջոցների օգտագործում:
Վերահսկողության օբյեկտները	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամ (այսուհետ՝ Հիմնադրամ[1])
Վերահսկողությամբ ընդգրկված ժամանակահատվածը	2015թ. հունվարի 1-ից մինչև 2017թ. դեկտեմբերի 20-ը:
Վերահսկողության կատարման ժամկետը	2017թ. օգոստոսի 7-ից մինչև 2018թ. մարտի 15-ը:
Վերահսկողության մեթոդաբանությունը	Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևերով, ինչպես նաև կիրառվել են ֆինանսական, արդյունավետության (կատարողական) և համապատասխանության տեսակները: Կիրառվել է ընտրանքային մեթոդի ոչ վիճակագրական եղանակ: Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման և ստուգման արդյունքում ստացված տվյալները:

[1] ա) ՀՀ կառավարության 2017թ.-ի մարտի 9-ի N 243-Ա որոշմամբ հիմնադրվել է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամը և լուծարվել Գյուղատնտեսական ԾԻԳ-ը:
բ) ՎՊ-ի կողմից իրականացված ստուգումը եղել է Գյուղատնտեսական ԾԻԳ-ի լուծարային գործընթացի ժամանակաշրջանում:

ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը, հաշվի առնելով ծրագրերի իրականացման ու վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանները, դիտարկման փուլում ոչ ռիսկային է համարել հետևյալ ծրագրերը.

- Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Գլոբալ էկոլոգիական հիմնադրամի կողմից տրամադրված Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության դրամաշնորհային ծրագիր (կատարման ժամկետը՝ 2014-2016թթ., արժեքը՝ 446 մլն դրամ):

- Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության երկրորդ ծրագրի նախապատրաստման դրամաշնորհային ծրագիր (կատարվել է 2014թ.-ին, արժեքը՝ 185.4 մլն դրամ):

- Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Սննդի անվտանգության կարողությունների զարգացման դրամաշնորհային ծրագիր (կատարման ժամկետը՝ 2014-2015թթ., արժեքը՝ 232.8 մլն դրամ):

Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության ծրագրերի (այսուհետ՝ Ծրագիր) նպատակն է.

1. Անասնապահական ուղղվածություն ունեցող համայնքների արոտավայրերի ջրարբիացման, ցանցերի կառուցման և դաշտային ճանապարհների անցանելիության ապահովման միջոցով, արոտօգտագործման և կերարտադրության վրա հիմնված անասնապահական մթերքի արտադրության արդյունավետ և կայուն համակարգի ստեղծումը:

2. Աջակցել համայնքներում արոտօգտագործողների միավորում սպառողական կոոպերատիվների (Այսուհետ՝ Կոոպերատիվ) ստեղծմանը և կայացմանը, նորարարական տեխնոլոգիաների ներդրմանը, ինչպես նաև անասնաբուժական ծառայության միջոցով կենդանիների առողջությանն ուղղված միջոցառումների բարելավմանը:

3. Կենդանիների մսուրային շրջանում անասնակերի ապահովման նպատակով կոոպերատիվի համաֆինանսավորմամբ գյուղատնտեսական նշանակության տեխնիկայի (Այսուհետ՝ Գյուղտեխնիկա) տրամադրում:

ՀՀ կառավարության 2017թ.-ի մարտի 9-ի N243-Ա որոշման 5-րդ կետով հանձնարարվել է՝ ֆինանսների և գյուղատնտեսության նախարարներին ՎԶՄԲ-ի հետ համաձայնեցնել վարկային և ֆինանսավորման համաձայնագրերի փոփոխությունները՝ այդ համաձայնագրերի իրականացումը վերապահել նույն որոշման 1-ին կետով ստեղծված Հիմնադրամին, իսկ ֆիդուցիար հարցերի իրականացումը՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարության «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» ՊՀ-ին: Նույն որոշման 6-րդ կետով սահմանվել է՝ համապատասխան փոփոխությունները ուժի մեջ մտնելուց հետո դադարեցնել ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության «Գյուղատնտեսական ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՀ-ի (այսուհետ՝ ԳԾԻԳ) գործունեությունը: Վերոհիշյալ փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 05.10.2017թ.-ին: 2017թ.-ի հոկտեմբերի 12-ին ԳԾԻԳ-ի բոլոր աշխատակիցներն ազատվել են աշխատանքից:

ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարի 2017թ.-ի հոկտեմբերի 19-ի հրամանով ստեղծվել է լուծարային հանձնաժողով՝ ԳԾԻԳ-ի գործունեության դադարեցման աշխատանքները իրականացնելու նպատակով:

Ծրագրով կատարված աշխատանքների ֆինանսական ցուցանիշներն ըստ տարիների

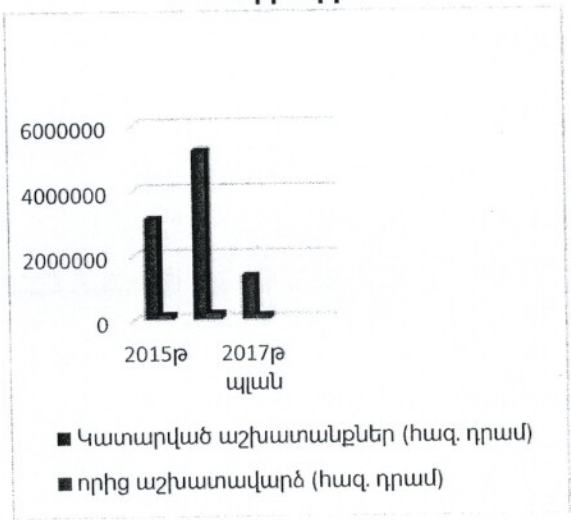

Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության երկրորդ ծրագիր

	Ընդամենը ծախսեր	930,772.7	153,417.5
	Ըստ ծախսային հոդվածների՝		
1	**Շինարարություն**	388,624.5	14,788.6
2	**Ապրանքներ**	140,828.9	138,628.9
3	**Խորհրդատվություն**	27,600.0	
4	**Գործառնական ծախսեր**	167,158.9	
	Որից՝		
4.1	**Աշխատավարձ**	133,589.8	
5	**Մոնիթորինգ, գնահատում, աուդիտ**	4,764.0	
6	**Դրամաշնորհներ**	201,796.3	

Աշխատանքների կազմակերպում

Ծրագրով կատարված աշխատանքների ֆինանսական ցուցանիշներն ըստ տարիների ունեցել են հետևյալ տեսքը.

2015թ.՝ 3,125,322.4 հազ. դրամ, որից՝ աշխատավարձ - 146,982.2 հազ. դրամ (4.7%):

2016թ.՝ 5,227,642.3 հազ. դրամ, որից՝ աշխատավարձ - 200,270.0 հազ. դրամ (3.8%):

2017թ.-ի բյուջեով հաստատված պլանը կազմել է՝ 1,373,532.8 հազ. դրամ:

- Աշխատանքները չդադարացնելու նպատակով՝ ՀՀ կառավարության 2017թ.-ի ապրիլի 13-ի **N** 424-Ն որոշմամբ՝ բյուջեով հաստատված ծրագրի կատարողականը ավելացվել է 500 մլն դրամով, ինչի արդյունքում ճշտված պլանը կազմել է՝ 1,873,532.8 հազ. դրամ: 2017թ.-ի 9-ը ամիսների կատարողականը կազմել է՝ 930,772.7 հազ.դրամ (պլանավորվածի՝ 49.7%-ը): Գործառնական ծախսերը կազմել են՝ 167,158.9 հազ. դրամ, որից աշխատավարձ՝ 133,589.8 հազ.դրամ (կատարողականի՝ 14.4%-ը): Շինարարության, խորհրդատվության, դրամաշնորհների, ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման դիմաց վճարվել է 763,613.8 հազ. դրամ: Նշված գումարից 153,417.5 հազ. դրամ վճարվել է 2017թ.-ին կնքված պայմագրերի դիմաց, իսկ ծախսված գումարի մնացած մասը կազմել է նախկինում կնքված պայմանագրերի շարունակական վճարը: Վերլուծությունը ներկայացված է աղյուսակում:

- 2017թ.-ի ապրիլ ամսից մինչև օգոստոս ընկած ժամանակահատվածում որևէ մրցույթ չի հայտարարվել, իսկ օգոստոս, սեպտեմբեր, հոկտեմբեր ամիսներին ապրանքների ձեռքբերման համար հայտարարվել է 13 մրցույթ, որից 8-ը չի կայացել: Նույն ամիսներին արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցման աշխատանքների համար հայտարարվել է 20 մրցույթ, որից՝ չի կայացել՝ 11-ը, կայացել է՝ 4-ը, մեկը լուծարվել է, իսկ 4 մրցույթ ընթացքի մեջ է (Հավելված 1 և 2): ԳԾԻԳ-ը չի ապահովել 2017թ.-ի համար նախատեսված ծրագրերի իրականացման գործընթացը:

Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության ծրագրի իրականացում

Ծրագրի շրջանակներում գնվել է՝ 1,467,747.8 հազ. դրամի Գյուղտեխնիկա:

• Ծրագրի շրջանակներում՝ թվով 8 մարզում ստեղծվել է 113 Կոոպերատիվ, գնվել է՝ 1,467,747.8 հազ. դրամի Գյուղտեխնիկա (406 միավոր): Վարկային միջոցների և ՀՀ պետական բյուջեի համաֆինանսավորումը կազմել է՝ 1,223,123.1 հազ. դրամ (80%):

- Ձեռք բերված գույքն ի պահ է հանձնվել, իսկ հետագայում՝ Կառավարության որոշումներով նվիրաբերվել է Կոոպերատիվներին:
- Իրավասու մարմինը կատարել է միայն գույքի առկայության մոնիթորինգ, իսկ Կոոպերատիվների հետագա գործունեության և գույքի նպատակային շահագործման մոնիթորինգ չի իրագործվել, չեն ներդրվել շահառուների կողմից ծրագրի միջոցով ձեռք բերված գույքի օգտագործմամբ ունեցած արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգեր և ընթացակարգեր, ինչի հետևանքով՝ ԳԾԻԳ-ը հնարավորություն չի ունեցել գնահատելու ծրագրի կատարման արդյունավետությունը և օգտավետությունը:
- ԳԾԻԳ-ի մարզային աշխատակիցների (8 մարզ՝ 16 աշխատակից) կողմից անցկացված մոնիթորինգի արդյունքների համաձայն՝ շուրջ 50 միավոր Գյուղտեխնիկա գտնվել է անսարք վիճակում:
- Մինչև 2017թ.-ը, ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներով թվով 21 Կոոպերատիվի նվիրաբերվել է 617,540.8 հազ. դրամի Գյուղտեխնիկա: 2017թ.-ին ներկայացված հաշվետվություններով[2] միայն 4 Կոոպերատիվ է հաշվապահական հաշվեկշռում արտացոլել նվիրաբերված Գյուղտեխնիկան (166,812.2 հազ. դրամ):
- Թվով 46 Կոոպերատիվ Գյուղտեխնիկա չի ստացել՝ չնայած այն հանգամանքին, որ համաֆինանսավորման գումարի 20%-ն ունեցել են (օրինակ՝ Գեղարքունիքի և Կոտայքի մարզերում հնգական Կոոպերատիվ): Կոոպերատիվները խուսափել են գումար փոխանցել ԳԾԻԳ-ի հաշվեհամարին, քանի որ վերջինս գտնվել է երկարատև լուծարման գործընթացում (վեց ամիս և ավել), իսկ այդ ընթացքում հայտարարված մրցույթները չեղյալ են համարվել:

[2] Տեղեկատվության աղբյուրը՝ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ

Գնումների գործընթաց

1. ***Ուսումնասիրվել է 2015-2017թթ.-ին իրականացված գնումների գործընթացի համապատասխանությունը սահմանված պահանջներին, ինչպես նաև՝ կատարվել է վերլուծություն գնման գործընթացների կիրառման արդյունավետության վերաբերյալ, մասնավորապես՝***

Իրականացված գնումներից ընտրանքային կարգով ուսումնասիրվել է թվով 20 գնման գործընթաց (Shopping ընթացակարգ):

Արձանագրվել է.

1.1 Բացակայում են ձեռք բերվող ապրանքների շուկայական գների և դրանց ուսումնասիրության փաստը հիմնավորող փաստաթղթերը:

Նախահաշվային և ներկայացված գնային առաջարկների միջև առկա են զգալի տարբերություններ

1.2 Գնման գործընթացներում կազմված նախահաշվային գների և մասնակիցների կողմից ներկայացված գնային առաջարկների միջև առկա են զգալի տարբերություններ: Օրինակ՝

- CARMAC2-CP-J-16-42 ծածկագրով մրցույթի նախահաշվային գինը կազմել է 90.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, հաղթող մասնակցի առաջարկած գինը եղել է 65.7 հազ. ԱՄՆ դոլար: Նախահաշվային գնի տարբերությունը՝ 24.3 հազ. ԱՄՆ դոլար: Ամենաբարձր գնային առաջարկը կազմել է՝ 72.0 հազ. ԱՄՆ դոլար:

- CARMAC2-CPP-J-87 ծածկագրով մրցույթի նախահաշվային գինը կազմել է 80.0 հազ. ԱՄՆ դոլար, հաղթող մասնակցի առաջարկած գինը եղել է 71.7 հազ. ԱՄՆ դոլար: Տարբերությունը նախահաշվային գնի՝ 8.3 հազ. ԱՄՆ դոլար:

- CARMAC2-CPP-J-95 ծածկագրով մրցույթի նախահաշվային գինը կազմել է 19,150.0 հազ. դրամ, հաղթող մասնակցի առաջարկած գինը եղել է 16,890.0 հազ. դրամ: Տարբերությունը նախահաշվային գնի՝ 2,260.0 հազ. դրամ:

- CARMAC2-CPP-L-8/2/1 ծածկագրով մրցույթի նախահաշվային գինը կազմել է 56.7 հազ. ԱՄՆ դոլար, հաղթող մասնակցի առաջարկած գինը

եղել է 49.25 հազ. ԱՄՆ դոլար: Տարբերությունը նախահաշվային գնի՝ 7.45 հազ. ԱՄՆ դոլար:

Արդյունքում, նման դեպքերը պատվիրատուի մոտ կարող են առաջացնել շուկայական գներից բարձր գներով ապրանքների ձեռքբերման ռիսկ, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների սխալ պլանավորում հետագա գնումների համար:

Մատակարարվող ապրանքների վիճակի բնութագրերը բացակայում են

1.3 Մատակարարվող ապրանքների վիճակը բնութագրող որևէ տեղեկություն տեխնիկական բնութագրերում չի ներկայացվել (նոր, ժամանակակից, գործարանային արտադրության և այլն): Նման բնութագրիչների բացակայությունը կարող է առաջացնել հետևյալ ռիսկերը.

- Մասնակիցները չեն կարող երկակի մեկնաբանությամբ ընկալել գնման առարկան:
- Պատվիրատուն չի կարողանա պահանջել, որ մատակարարվի ավելի լավ վիճակում գտնվող ապրանք, հատկապես, երբ որոշ դեպքերում արտերկրից ներմուծվում են սարքավորումներ ըստ առանձին մասերի և տեխնիկայի վերջնական հավաքումը տեղի է ունենում Հայաստանում:
- Ձեռք բերվող ապրանքների վիճակի ոչ հստակ սահմանումը կխոչընդոտի գնային առաջարկի հաշվարկմանը, քանի որ դրանով է պայմանավորված գնային գործոնը, սա թույլ կտա հաղթող ընկերություններին մատակարարել շահագործված, նախկինում արտադրված և ոչ ժամանակակից ապրանքներ:
- «ՄՏԶ-82.1» տրակտորի համար նախատեսված հրող թևերի գնման տեխնիկական բնութագրերում նշվել է, որ մատակարարվող հրող թևը պետք է լինի՝ թեք տեղադրված, ուժեղացված, հրող ուժն առնվազն 950կգ, կառավարումը հիդրավլիկ և նախատեսված թևի բարձրացման և թեքման համար ու համատեղելի «Բելառուս ՄՏԶ-82.1» տրակտորի հիդրոհամակարգի հետ:

Կոոպերատիվները հրող թևերը ստացել են Սպիտակ քաղաքում, Սպիտակի «Ագրոսպասարկում» ԱՄ ԲԲԸ-ից՝ 1,150.0 հազ. դրամ պայմանագրային արժեքով: Ստացված հրող թևերը նախատեսված չեն եղել «Բելառուս ՄՏԶ 82.1»

տրակտորների համար: Մատակարարը մեկ այլ մոդելի տրակտորի համար նախատեսված հրող թևերը կտրել, ձևափոխել, զոդել և համապատասխանեցրել է «ՄՏԶ 82.1» տրակտորի միացման հանգույցներին:

Պատշաճ կերպով չի գնահատվում մասնակիցների ներկայացրած առաջարկները, չի ուսումնասիրվում ապրանքների տեխնիկական բնութագրերը

• Գնման գործընթացները կազմակերպելիս բոլոր համայնքների կարիքների համար կազմվում է մեկ ընդհանուր տեխնիկական բնութագիր՝ սահմանելով ընդհանուր տեխնիկական հատկանիշներ: Տարբեր մասնակիցներ մրցույթին մասնակցելիս ներկայացնում են տարբեր մոդելների և, հետևաբար, տարբեր բնութագրեր ունեցող ապրանքներ: Մրցույթի հրավերով սահմանված և մասնակցների ներկայացրած ապրանքների տեխնիկական բնութագրերի համապատասխանության մանրամասն ուսումնասիրություն չի կատարվում: Ստացվում է որ, նախ չի ուսումնասիրվում առանձին համայնքի կարիքին համապատասխանող տեխնիկայի կամ գյուղգործիքների տեխնիկական բնութագրերը, պատշաճ կերպով չի գնահատվում մասնակիցների ներկայացրած առաջարկները, որոշ դեպքերում համայնքին է մատակարարվում կարիքին չհամապատասխանող ապրանք, որոնք ձեռքբերման օրվանից չեն շահագործվում:

Ախպրաձոր, Լիճք, Լճաշեն համայնքներում շարքացանները հնարավոր չի եղել շահագործել, քանի որ դրանք չեն համապատասխանել համայնքի հողատիպերին:

Մեկից ավելի լոտեր պարունակող մրցույթներում կարող է լինել մրցակցության սահմանափակման ռիսկ

1.4 Համաշխարհային բանկի հաստատած ուղեցույցի, ինչպես նաև դրա հիման վրա կազմած և պատվիրատուին տրամադրված Shopping ընթացակարգի հրավերի օրինակելի ձևի, որը կիրառվել է բոլոր մրցույթների դեպքում հայերեն կամ ռուսերեն տարբերակներով, 2-րդ կետով սահմանված է մրցույթի մասնակիցների կողմից ներկայացված գնային առաջարկների գնահատման տարբերակները, այն է՝ «Սույն հրավերի շրջանակներում դուք կարող եք գնային առաջարկ ներկայացնել մեկ կամ մի քանի ապրանքատեսակների համար: Ձեր գնային առաջարկը կգնահատվի առանձին ամեն լոտի համար և պայմանագիրը կշնորհվի առանձին լոտի համար նվազագույն գնահատված գնային առաջարկ ներկայացրած կազմակերպությանը կամ դուք պետք է սույն հրավերի ներքո գնային առաջարկ ներկայացնեք բոլոր լոտերի համար: Բոլոր լոտերի գնային առաջարկը կգնահատվեն միասին և պայմանագիր

կշնորհվի այն կազմակերպությանը, որն ամենացածր գինը կառաջարկի բոլոր լոտերի համար միասին վերցրած»:

Պատվիրատուն մրցույթներ կազմակերպելիս կիրառել է բացառապես վերը նշված կետի երկրորդ տարբերակը՝ անկախ գնվող ապրանքների քանակից: Մեկից ավելի լոտեր պարունակող մրցույթներում կարող է լինել մրցակցության սահմանափակման ռիսկ: Փաստորեն այն ընկերությունները, որոնք կկարողանային ավելի ցածր գնային առաջարկներ ներկայացնել մեկ կամ մի քանի ապրանքների համար, չեն կարող մասնակցել տվյալ մրցույթին, քանի որ չեն կարողանալու ապահովել միաժամանակ բոլոր լոտերով նախատեսված ապրանքները: Մասնավորապես.

- CARMAC2-CP-J-16-35 ծածկագրով մրցույթին, որն ունեցել է 8 լոտ, գնային առաջարկներ են ներկայացրել երեք ընկերություններ: Նախահաշվային գինը սահմանվել է 44,567.6 հազ. դրամ: Մասնակիցների ներկայացրած ընդհանուր գներն են՝ «Հրաշք այգի» ՍՊԸ - 44,233.0 հազ. դրամ, Սպիտակի «Ագրոսպասարկում» ԱՄ ԲԲԸ՝ 44,765.0 հազ. դրամ և «Սպեցմաշ» ՍՊԸ՝ 45,068.0 հազ. դրամ: Սույն մրցույթում պատվիրատուն մասնակիցների գնային առաջարկները գնահատել է ընդհանուր գումարներով, հաղթող է ճանաչվել «Հրաշք այգի» ՍՊԸ-ն և մրցույթի արդյունքում պայմանագիր է կնքվել 44,233.0 հազ. դրամով: Սակայն, եթե պատվիրատուն ներկայացված գնային առաջարկները գնահատեր առանձին լոտերով, ապա կնքված պայմանագրերի գումարը կլիներ 37,498.0 հազ. դրամ, ինչը 6,735.0 հազ. դրամով ավելի պակաս է հաղթող ընկերության հետ կնքված պայմանագրի գնից:

- CARMAC2-CPP-L-8-2-1 ծածկագրով մրցույթում, որն ունեցել է 2 լոտ, նախահաշվային գինը սահմանվել է 27,186.5 հազ. դրամ: Սույն մրցույթում ևս պատվիրատուն մասնակիցների գնային առաջարկները գնահատել է ընդհանուր գումարներով և մրցույթի արդյունքում պայմանագիր է կնքվել 23,618.0 հազ. դրամով: Սակայն, եթե պատվիրատուն ներկայացված գնային առաջարկները գնահատեր առանձին լոտերով, ապա արդյունքում կնքված պայմանագրերի գումարը կլիներ 18,718.0 հազ. դրամ, ինչը 4,900.0 հազ. դրամով ավելի պակաս է հաղթող ընկերության հետ կնքված պայմանագրի գնից:

Կազմակերպված մրցույթներին մասնակցել են իրար հետ փոխկապակցված ընկերություններ

1.5 Կազմակերպված մրցույթներին մասնակցել են 3-5 միևնույն կամ իրար հետ փոխկապակցված ընկերություններ:

Պարզվեց.

- CARMAC2-CP-J-15-16 (Pickup) ծածկագրով սակարկությանը գնային առաջարկ ներկայացնելու հրավերներ է ուղղարկվել ինը կազմակերպության, որոնցից 4 ընկերության հիմնադիրները միևնույն անձիք[3] են («Վեկար», «Կարկոմավտո», «Մեգնա», «Գալոպեր» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություններ): Թվարկված չորս ընկերությունից երեքը հանդիսացել են սակարկությանը գնային առաջարկ ներկայացրած միակ հայտատուները:

- Գնահատող հանձնաժողովը ամենացածր գնային առաջարկ ներկայացրած հայտատու է համարել «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ին, իսկ կնքված պայմանագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է՝ 27,960.0 հազ. դրամ («ՈՒԱԶ» մակնիշի թվով 4 բեռնատար ավտոմեքենա):

- CARMAC-CPP-J-103 (Pickup) ծածկագրով սակարկությանը գնային առաջարկ ներկայացնելու հրավերներ է ուղղարկվել ութ կազմակերպությունների, որոնցից երեք ընկերությունների հիմնադիրը միևնույն անձն է («Կարկոմավտո», «Մեգնա», «Մուրան» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություններ): Հետագայում, նշված երեք ընկերությունները հանդիսացել են սակարկությանը գնային առաջարկ ներկայացրած միակ հայտատուները:

- Գնահատող հանձնաժողովը ամենացածր գնային առաջարկ ներկայացրած հայտատու է համարել «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ին, իսկ կնքված պայմանագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է՝ 40,050.0 հազ. դրամ (թվով 6 հատ «ՈՒԱԶ» մակնիշի բեռնատար ավտոմեքենաներ):

- ՈՒսումնասիրությամբ պարզվեց, որ CARMAC2-CP-J-15-16 (Pickup) և CARMAC-CPP-J-103 (Pickup) ծածկագրերով սակարկությունների արդյունքների հիման վրա կնքվել են պայմանագրեր՝ 68,010.0 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով: «ՈՒԱԶ» մակնիշի ավտոմեքենաների շուկայական գների վերլուծության արդյունքում պարզվեց, որ ավտոմեքենաների արժեքը շուկայական գներով կազմում է՝ 44,391.2 հազ. դրամ: ԳԾԻԳ-ի գնահատող հանձնաժողովի կողմից

[3] ՀՀ արդարադատության նախարարության իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստր:

չի արգելվել փոխկապակցված ընկերությունների միաժամանակյա մասնակցությունը միևնույն սակարկությանը, որի արդյունքում՝ գնված մեքենաների ընդհանուր պայմանագրային արժեքը գերազանցել է շուկայական արժեքը 23,618.7 հազ. դրամով (53.2 %):

- CARMAC-CPP-J-96 և CARMAC-CP-J-15-09 ծածկագրերով սակարկություններին գնային առաջարկ ներկայացնելու նպատակով հրավերներ է ուղարկվել «Գալոպեր» ՍՊԸ-ին, սակայն, վերջինիս փոխարեն, երկու դեպքում էլ մասնակցության հայտ է ներկայացրել «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ն (փոխկապակցված): Հարկ է նշել, որ ԳԾԻԳ-ը «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ին սակարկությանը մասնակցելու հրավեր չի ուղարկել: Գնային առաջարկները գնահատող հանձնաժողովը վերը նշված փաստերը ուշադրության չի արժանացրել:
- CARMAC2-CP-J-16-21 ծածկագրով իրականացվող սակարկության գնահատման զեկույցում որպես հրավիրված մատակարար կամ ամենացածր գնային առաջարկ ներկայացրած հայտատու նշվել է «Սպիտակի ագրոսպասարկում» ԲԲԸ-ն:
- «Սպիտակի ագրոսպասարկում» ԲԲԸ գրառմամբ կազմակերպություն իրավաբանական անձ պետական ռեգիստրի էլեկտրոնային համակարգում գրանցված չէ:
- «Սպիտակի ագրոսպասարկում» ԲԲԸ անվանմամբ գնային առաջարկը ներկայացվել է «Ագրոսպասարկում» ԱՄ-ի Սպիտակի Շրջանային Միավորում ԲԲԸ-ի կնիքով, իսկ գնման գործընթացի հետ կապված փաստաթղթերը ստորագրել է գլխավոր տնօրենը:
- Գնահատող հանձնաժողովի կողմից հայտը չպետք է համարվեր համապատասխանող և չպետք է թույլատրվեր «Սպիտակի ագրոսպասարկում» ԲԲԸ անվանմամբ հայտատուի մասնակցությունը սակարկությանը:

2. Շուկայական գների ուսումնասիրություն

Որոշ դեպքերում մատակարարված Գյուղտեխնիկայի գները գերազանցում են շուկայական գները

Վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը ընտրանքային կարգով ուսումնասիրել է 9 պայմանագիր ու պարզել, որ որոշ դեպքերում մատակարարված Գյուղտեխնիկայի գները գերազանցում են շուկայականը[4]: Թվով 5 պայմանագրի դեպքում՝ գնված Գյուղտեխնիկայի

[4] Արտադրող կամ դիստրիբյուտոր ընկերությունների պաշտոնական տեղեկատվության միջոցներ՝
ա) ՀՀ-ում Գյուղտեխնիկա վաճառող ընկերություններից ստացված գնացուցակներ:

ընդհանուր արժեքը բարձր է շուկայական գներից՝ 53 և ավել տոկոսով, իսկ առանձին ապրանքների մասով գերազանցում է 100 %ը (Հավելված 3 և 4):

- Չեն պահպանվել ընթացակարգի մի շարք պահանջներ, մասնավորապես՝ նախահաշիվներ կազմելիս շուկայական գներ չեն ուսումնասիրվել:

3. Կոոպերատիվների համար ձեռք բերված Գյուղտեխնիկայի շահագործում

Ձեռք է բերվել 2.1 մլրդ դրամի Գյուղտեխնիկա:

Ծրագրի շրջանակներում ՀՀ 8 մարզերի թվով 68 համայնքում ստեղծված Կոոպերատիվների համար, 2015-2017թթ.-ին ձեռք է բերվել 2.1 մլրդ դրամի Գյուղտեխնիկա:

Կոոպերատիվների գործունեության արդյունավետության և ստացված Գյուղտեխնիկայի շահագործման հետ կապված արձանագրվել է հետևյալը՝

Ուսումնասիրված Կոոպերատիվների 111 միավոր Գյուղտեխնիկայից 47-ը չի շահագործվում (142մլն դրամի)

- Ստեղծված Կոոպերատիվներին անհրաժեշտ Գյուղտեխնիկայի և ծրագրի նպատակներին դրանց համապատասխանության նկատմամբ գնահատում չի իրականացվել:

- Կոոպերատիվների գործունեության և ստացված գույքի նպատակային շահագործման մոնիթորինգ չի իրականացվել:

- ՈՒսումնասիրվել է՝ չորս մարզի, 14 համայնքի, թվով 14 Կոոպերատիվ: Պարզվել է, որ այդ համայնքների համար ստուգման ժամանակաշրջանում ձեռք է բերվել 111 միավոր Գյուղտեխնիկա (368.4 մլն դրամ): Ձեռք բերված Գյուղտեխնիկայից 47-ը չի շահագործվում (142 մլն դրամ կամ 38.5%):

բ) Գյուղտեխնիկայի և մեքենաների ներմուծման վերաբերյալ՝ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ից ստացված տեղեկատվության (INVOICE):
գ) **https://agroserver.ru** ; **http://agromh.com** ; **http://vgtz-traktor.ru** ; **https://flagma.ru** ; **www.agrobase.ru** ; **https://ehkskavator.ru** ; **https://fermer.ru** և այլ կայքեր:

Անսարքության կամ հողատիպերին չհամապատասխանելու պատճառով չի շահագործվում 43,000.0 հազ. դրամի տեխնիկա

Չշահագործվող տեխնիկայի մասով արձանագրվել է.

• Տրակտորի առկայության պայմաններում բացակայում են գյուղատնտեսական գործիքները կամ հակառակը՝ բացակայում է տրակտորը (թվով 24 տեխնիկա՝ 96.0 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով):

• Չի շահագործվում անսարքության կամ հողատիպերին չհամապատասխանելու պատճառով թվով 20 տեխնիկա՝ 43.0 մլն դրամ ընդհանուր արժեքով:

• Նախատեսված չէ «ՄՏԶ 82.1» տրակտորի համար թվով 3 գյուղատնտեսական գործիք՝ 3.0 մլն դրամ արժեքով:

Պատկերը ըստ համայնքների ներկայացված է Հավելված 5-ում:

• Կոոպերատիվներին տրամադրվող Գյուղտեխնիկան նպատակ էր հետապնդում բարձրացնել գյուղատնտեսական Կոոպերացիաների գործունեության արդյունավետությունը և ստացված Գյուղտեխնիկայի համատեղ և արդյունավետ օգտագործման օգտավետության աստիճանը:

• ՈՒսումնասիրված Կոոպերատիվների գործունեությունը կրում է ձևական բնույթ և ստեղծվել են ոչ թե ռեսուրսների համատեղմամբ միասնական և արդյունավետ գործունեություն իրականացնելու, այլ Գյուղտեխնիկա ունենալու համար, որի 45.8%-ն ընդհանրապես չի շահագործվում և մասամբ պահպանվում է բացօթյա ու ոչ պատշաճ պայմաններում:

Գյուղտեխնիկայի զգալի մասը շահագործվում է ոչ լիարժեք ծանրաբեռնվածությամբ

Օգտագործվող Գյուղտեխնիկայի զգալի մասն էլ շահագործվում է ոչ լիարժեք ծանրաբեռնվածությամբ: Այսպես.

• ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Լեռնանիստ համայնքի Կոոպերատիվը 2016թ.-ին ստացված գութանով կատարել է ընդամենը 4 հա վար, ձեռքի մեկ խոտհնձիչով 2017թ.-ին կատարվել է 14 հա խոտհունձ, Լիճք համայնքում 2015-2016թթ.-ին 6 միավոր ձեռքի խոտհնձիչով կատարվել է 50 հա հունձ, Արագածոտնի մարզի Արտաշավան համայնքում թվով 10 ձեռքի խոտհնձիչներով երկու տարիների ընթացքում կատարվել է 55 հա խոտհունձ,

Սոլակ համայնքում 6 միավոր ձեռքի խոտհնձիչներով 2016թ.-ի ընթացքում կատարվել է 67, իսկ 2017թ.ին՝ 49,5 հա հունձ:

- Արտաշավան և Արծվանիստ համայնքների Կոոպերատիվները իրենց կարիքների համար գնված ձեռքի խոտհնձիչները հանձնել են վարձակալության:

- Ուսումնասիրված թվով 14 Կոոպերատիվներից փաստացի գործունեություն են ծավալել 13-ը, սակայն հարկային հաշվետվություն են ներկայացրել միայն 9-ը (64%):

Այսպիսով՝ վարկային և համայնքային միջոցներով գնված Գյուղտեխնիկան չի ծառայում առաջադրված նպատակների իրագործմանը:

Ելնելով անբարենպաստ բնակլիմայական պայմաններից՝ վերահսկողություն իրականացնող հանձնաժողովը ստուգման իրականացման ժամանակահատվածում չի անդրադարձել անասնապահական ուղղվածություն ունեցող համայնքների արոտավայրերի ջրարբիացման, ցանցերի կառուցման և դաշտային ճանապարհների անցանելիության ապահովման ուղղությամբ կատարված շինարարական աշխատանքներին: Աշխատանքներին նախատեսվել է անդրադառնալ 2018թ.-ին:

Ծանոթություն՝ Վերահսկողության ընթացքում հայտնաբերված փաստերը պարունակող արձանագրությունը «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 19-րդ հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված կարգով ներկայացվել են վերահսկվող օբյեկտի ղեկավարությանը, որը ներկայացրել է պարզաբանումներ (հավելված 6):

Արձանագրված փաստերի վերաբերյալ ներկայացված որոշ պարզաբանումներ ըստ էության իրենցից ենթադրում էին նաև առարկություններ, որոնք չեն ընդունվել:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ընդհանուր առմամբ 2017թ.-ին ԳՇԻԳԸ գործել է ոչ արդյունավետ և չի ապահովել 2017թ.-ի համար նախատեսված ծրագրերի իրականացման գործընթացը:

1 **Կոոպերատիվների հետագա գործունեության և գույքի նպատակային շահագործման մոնիթորինգ չի իրագործվել, չեն ներդրվել շահառուների կողմից ծրագրի միջոցով ձեռք բերված գույքի օգտագործմամբ ունեցած արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգեր և ընթացակարգեր, ինչի հետևանքով՝ ԳՇԻԳ-ը հնարավորություն չի ունեցել գնահատելու ծրագրի կատարման արդյունավետությունը և օգտավետությունը:**

2 **Գնման գործընթացներում կազմված նախահաշվային գների և մասնակիցների կողմից ներկայացված գնային առաջարկների միջև առկա զգալի տարբերությունները կարող են առաջացնել շուկայական գներից բարձր գներով ապրանքների ձեռքբերման ռիսկ, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների սխալ պլանավորում հետագա գնումների համար:**

3 **Մատակարարվող ապրանքների վիճակը բնութագրող որևէ տեղեկություն տեխնիկական բնութագրերում չներառելը հնարավորություն կտա հաղթող ընկերություններին՝ մատակարարել շահագործված, նախկինում արտադրված և ոչ ժամանակակից ապրանքներ:**

3.1 Որոշ դեպքերում համայնքներին մատակարարվել է կարիքին չհամապատասխանող Գյուղտեխնիկա, որոնք գնման օրվանից չեն շահագործվում, հետևաբար՝ ձեռքբերումը դառնում է անարդյունավետ:

3.2 Գնման համար նախատեսված տարբեր տեսակների Գյուղտեխնիկան մեկ ընդհանուր գնային առաջարկով (լոտ) գնահատելու արդյունքում՝ պատվիրատուն զրկվել է որոշ մրցույթներում ավելի շատ խնայողություն ձևավորելու հնարավորությունից:

4 **Մրցույթներին առկա է մասնակցության և մրցակցության ցածր մակարդակ, ինչի վկայությունն է նաև այն, որ կազմակերպված մրցույթներին մասնակցել են միևնույն կամ իրար հետ փոխկապակցված ընկերությունները:**

5 **ԳՇԻԳ-ի գնահատող հանձնաժողովի կողմից չի արգելվել փոխկապակցված ընկերությունների միաժամանակյա մասնակցությունը միևնույն սակարկությանը:**

6 **Չեն պահպանվել գնումների գործընթացի ընթացակարգային մի շարք պահանջներ, մասնավորապես՝ նախահաշիվներ կազմելիս շուկայական գներ չեն ուսումնասիրվել, ստեղծվել են մրցակցության համար ոչ հավասար պայմաններ և արդյունքում խաթարվել է գնումների գործընթացի տնտեսող, արդյունավետ և օգտավետ իրականացումը:**

7 **Կոոպերատիվների կարիքներին անհրաժեշտ Գյուղտեխնիկայի ուսումնասիրություն չի իրականացվել: Կոոպերատիվների գործունեության և ստացված գույքի նպատակային շահագործման մոնիթորինգ չի իրականացվել:**

7.1 Քիչ չեն դեպքերը, երբ ստացված տրակտորները չեն շահագործվում գյուղգործիքների բացակայության պատճառով, կամ հակառակը՝ տրակտորի բացակայության պայմաններում ձեռք են բերվել միայն գյուղգործիքները:

7.2 ՈՒսումնասիրված համայնքներում Գյուղտեխնիկայի 45.8%-ը մատակարարելուց հետո չի շահագործվել, իսկ օգտագործվող տեխնիկայի որոշ մասն էլ աշխատել է ոչ լիարժեք ծանրաբեռնվածությամբ:

7.3 Ստացված գյուղգործիքների մի մասը չի շահագործվում՝ հողատիպերին չհամապատասխանելու պատճառով և պահպանվում են բացօթյա ու ոչ պատշաճ պայմաններում:

8 **Կոոպերատիվների գործունեությունը կրում է ձևական բնույթ և ստեղծվել են ոչ թե ռեսուրսների համատեղմամբ միասնական և արդյունավետ գործունեություն իրականացնելու, այլ Գյուղտեխնիկա ունենալու համար:**

Վերը նշվածներից կարելի է փաստել, որ վարկային ու Կոոպերատիվների միջոցներով գնված տեխնիկան չի ծառայում առաջադրված նպատակների իրագործմանը և օգտագործվում է անարդյունավետ

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. **ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությանը և ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեին**	1. Ձեռնարկել միջոցներ նվիրաբերված Գյուղտեխնիկան գույքագրելու, Կոոպերատիվների հաշվապահական հաշվեկշռում արտացոլելու և հարկային հաշվետվություններ ներկայացնելու ուղղությամբ:
2. **ՀՀ Գյուղատնտեսության նախարարության Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամին**	2.1 Իրականացնել Գյուղտեխնիկայի նպատակային շահագործման մոնիթորինգ, ներդնել շահառուների կողմից ձեռք բերված գույքի օգտագործման և արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգեր ու ընթացակարգեր, ուժեղացնել վերահսկողական օղակները: 2.2 Ձեռնարկել միջոցներ գնումների գործընթացը տնտեսող, արդյունավետ և օգտավետ դարձնելու ուղղությամբ: 2.3 Փաստաթղթավորել շուկայական գների ուսումնասիրությունները: 2.4 Նախահաշվային գների կազմման ժամանակ ուշադրություն դարձնել շուկայական գների ուսումնասիրմանը, հիմք ընդունելով ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրական շուկայական գները: 2.5 Գնման ենթակա ապրանքների տեխնիկական բնութագրերը կազմել ամբողջական և հստակեցված (նշել ապրանքների վիճակը՝ նոր, ժամանակակից, գործարանային արտադրության և այլն): 2.6 Տրակտորները ձեռք բերել գյուղգործիքների հետ միասին և հակառակը: 2.7 Գյուղտեխնիկա ձեռք բերելուց առաջ ավելի մանրամասն և ամբողջական ուսումնասիրել տվյալ համայնքի հողատիպերը: 2.8 Տեխնիկական բնութագրերում նշել թե ինչ հողատիպերի համար պետք է նախատեսված լինի գնվող Գյուղտեխնիկան: 2.9 Բացառել հողատիպերին և ռելիեֆին չհամապատասխանող տրակտորների և գյուղգործիքների ձեռքբերումը:

2.10 Կանխել անորակ և արագ շարքից դուրս եկող Գյուղ-տեխնիկայի ընթացիկ մատակարարումները:

«ՀՀ Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի** 24-**րդ հոդվածի** 2-**րդ մասի զ/կետի համաձայն, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատին ներկայացնել տեղեկատվություն՝ հաշվետվությունում արձանագրված խախտումների վերացման վերաբերյալ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

2017թ.-ին ապրանքների ձեռք բերման համար նախատեսված մրցույթների վերաբերյալ կատարված վերլուծություն						Հավելված
	Ապրանքներ	Հայտարարման ամսաթիվը	Մրցույթի կայացման օրը	Հայտեր ներկայացրած մասնակիցների քանակը	Կարգավիճակը	Նախահաշվային արժեքը/ Պայմանագրի արժեքը
1	Տրակտորների և գյուղ մեքենաների ձեռքբերում 2 լոտով CARMAC2-CP-J 17-50 (Agr.machinery)	7.08.2017	17.08.2017	22	Չի կայացել	42,950.0 հազ. դրամ
	Կրկնակի հրավեր	24.08.2017	31.08.2017	32	Կայացել է Լոտ 1-ը, Լոտ 2-ը չի կայացել	60,690 $ (Լոտ 1)
2	Հավաքիչ-մամլիչների ձեռքբերում CARMAC2-CP-J-17-51 (Balers)	9.08.2017	18.08.2017	2	Չի կայացել	28,800.0 հազ. դրամ
	Կրկնակի հրավեր	23.08.2017	30.08.2017	3	Կայացել է	23,880.0 հազ. դրամ
3	Հրող թևերի ձեռքբերում CARMAC2-CP-J-17-52 (Tech)	11.08.2017	21.08.2017	2	Չի կայացել	4,320.0 հազ. դրամ
	Կրկնակի հրավեր	25.08.2017	1.09.2017	3	Կայացել է	4,000.0 հազ. դրամ
4	Գյուղ.մեքենաների ձեռքբերում CARMAC2-CP-J-17-53 (Agr.machines)	16.08.2017	25.08.2017	3	Կայացել է	5,25.0 հազ. դրամ 4,842.0 հազ. դրամ
5	Անասնաբուժական սպասարկման կենտրոնի անվտանգության համակարգի մատակարարում և տեղադրում CARMAC2-PG-17-19 (VC Security)	28.08.2017	11.09.2017	1	Չի կայացել	1,000
	Կրկնակի հրավեր	26.09.2017	10.10.2017	3	Կայացել է	371. հազ. դրամ
6	1C ծրագրի և հարակից սարքավորումների գնում, տեղադրում և անձնակազմի ուսուցում	8.09.2017	22.09.2017	1	Չի կայացել	2,000
	Կրկնակի հրավեր	26.09.2017	10.10.2017	0	Չի կայացել	2,000

2017թ.-ին արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցման աշխատանքների ձեռք բերման համար նախատեսված մրցույթների վերաբերյալ կատարված վերլուծություն

Հավելված 2

	Աշխատանքներ	Հայտարարվել է	Մրցույթի կայացման օրը	Հայտեր ներկայացրած մասնակիցների քանակը	Կարգավիճակը	Նախահաշվային արժեքը/ Պայմանագրի արժեքը
1	ՀՀ Կոտայքի մարզի Բուժական համայնքի արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-K-5/02 (Buzhakan CW)	21.08.2017	29.08.2017	3	Կայացել է	81,181.0 հազ. դրամ/ 72,012.9 հազ. դրամ
2	ՀՀ Սյունիքի մարզի Տեղ համայնքի Կոռնիձորի արոտավայրերում ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-S-4/02 (Kornidzor CW)	28.08.2017	11.09.2017	0	Չի կայացել	8,705.0 հազ. դրամ/
	Կրկնակի հրավեր	6.09.2017	13.09.2017	1	Չի կայացել	
	Եռակի հրավեր	20.09.2017	4.10.2017	0	Չի կայացել	
3	ՀՀ Սյունիքի մարզի Շինուհայր համայնքի արոտավայրերում ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-S-5/02 (Shinuhayr CW)	29.08.2017	12.09.2017	0	Չի կայացել	34,830.0 հազ. դրամ/
	Կրկնակի հրավեր	6.09.2017	13.09.2017	1	Չի կայացել	
	Եռակի հրավեր	20.09.2017	4.10.2017	4	Կայացել է	32,095.6 հազ. դրամ/
4	ՀՀ Տավուշի մարզի Չինարի համայնքի արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-T-4/02 (Chinari CW)	30.08.2017	13.09.2017	0	Չի կայացել	10,747.0 հազ. դրամ/
	Կրկնակի հրավեր	6.09.2017	13.09.2017	2	Չի կայացել	
	Եռակի հրավեր	20.09.2017	4.10.2017	4	Կայացել է	10,203.8 հազ. դրամ/
5	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Այրք համայնքի արոտավայրերում ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-G-16/02 (Airq CW)	31.08.2017	14.09.2017	0	Չի կայացել	31,714.0 հազ. դրամ/

	Կրկնակի հրավեր	6.09.2017	13.09.2017	4	Կայացել է	26,300.3 հազ. դրամ
6	ՀՀ Արագածոտնի մարզի Ն.Բազմաբերդ համայնքի արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-A-7/02 (N.Bazmaberd CW)	4.09.2017	18.09.2017	0	Չի կայացել	85,500.0 հազ. դրամ
	Կրկնակի հրավեր	8.09.2017	18.09.2017	2	Չի կայացել	
	Եռակի հրավեր	20.09.2017	4.10.2017		Ընթացքում է	
7	ՀՀ Արագածոտնի մարզի Նոր Արթիկ համայնքի արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-A-9/02 (Nor Artik CW)	20.09.2017	4.10.2017	0	Լուծարվել է	51,300.0 հազ. դրամ
	Կրկնակի հրավեր	29.09.2017	6.10.2017		Ընթացքում է	
8	ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Զառիթափ համայնքի արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-V-4/02 (Zaritap CW)	22.09.2017	6.10.2017		Ընթացքում է	28,753.0 հազ.դրամ
9	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Ճամբարակ համայնքի արոտավայրերի ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-G-11/02 (Chambarak CW)	23.09.2017	6.10.2017		Չի կայացել	18,400.0 հազ. դրամ
10	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Ծովազարդ համայնքի արոտավայրերում ջրարբիացման համակարգի կառուցում CARMAC2-CP-17-G-17/02 (Tsovazard CW)	26.09.2017	10.10.2017		Ընթացքում է	85,506.0 հազ. դրամ

Շուկայական գների ուսումնասիրություն							Հավելված 3
Մատակարարը Պայմանագրի համարը, սկիզբը	Պայմանագրի առարկան	Պայմանագրով		Շուկայական գին	Պայմանագրով սահմանված ընդհանուր գումարը	Ընդամենը հաշվարկված ըստ շուկայական գնի	Տարբերություն / պայմանագիր-շուկայական գին/
		Քանակ հատ	Մեկ միավորի գինը	Մեկ միավորի գինը			
«Սպեցմաշ» ՍՊԸ CARMAC2 CP-J-15/-09 (Agr. Machinery) 9/18/2015	Գութան 4 իրանանի, կախվող, քարքարոտ հողերի համար ՊԳՊ-4-40-3	1	2,928.0	1,608.9	2,928.0	1,608.9	1,319.0 82%
	Գութան 3 իրանանի, կախվող ՊՆՊ-3-35	5	878.4	541.1	4,392.0	2,705.6	1,686.3 62.3%
	Գութան 4 իրանանի, կախվող ՊՆՊ-4-40	3	1,195.6	867.0	3,586.8	2,601.1	985.6 37.9%
	Հնձիչ մատնասեգմենտային, կախվող ԿՊՍ-2.1	7	707.6	363.3	4,953.2	2,543.6	2,409.5 94.7%
Ընդամենը		16			15,860.0	9,518.2	6,441.1 67.7%
«Սպեցմաշ» ՍՊԸ CARMAC2 CP-J-16-29 (Tractors) 6/16/2016	Агромаш - 90ТГ	1	24,800.0	21,114.2	24,800.0	21,114.2	3,685.8 17.5%
	Беларус-892.2	2	9,000.0	8,455.8	18,000.0	16,911.6	1,088.3 6.4%
Ընդամենը		3			42,800.0	38,025.8	4,774.1 12.6%
«Սպեցմաշ» ՍՊԸ CARMAC2 CP-J-16-21 (Drills) 3/3/2016	Հացահատիկային շարքացան СЗ - 3.6 А-04	8	4,500.0	4,167.3	36,000.0	33,338.4	2,661.6 8%
Ընդամենը		8			36,000.0	33,338.4	2,661.6 8%
«Կարկոմավտո» ՍՊԸ CARMAC CPP-J-103 5/16/2016	UAZ-390945-460	5	6,700.0	4,639.9	33,500.0	23,199.6	10,300.4 44.4%
	UAZ-330365-460	1	6,550.0	4,072.0	6,550.0	4,072.0	2,478.0 60.9%
Ընդամենը		6			40,050.0	27,271.6	12,778,400 46.9%

«Կարկոմավտո» ՍՊԸ CARMAC2 CP-J-15-16(PICKUP) 12/28/2015	UAZ-390945-441	4	6,990.0	4,279.9	27,960.0	17,119.6	10,840.3 63.3%
Ընդամենը		4			27,960.0	17,119.6	10,840.3 63.3%
«Կարկոմավտո» ՍՊԸ CARMAC CPP-J-88 4/15/2015	UAZ-390945-441	2	7,480.0	4,279.9	14,960.0	8,559.8	6,400.1 74.8%
Ընդամենը		2			14,960.0	8,559.8	6,400.1 74.8%

Շուկայական գների ուսումնասիրություն

Հավելված 4

Մատակարարը Պայմանագրի համարը, սկիզբը	Պայմանագրի առարկան	Պայմանագրով		Շուկայական գին	Պայմանագրով սահմանված ընդհանուր գումարը	Ընդամեն հաշվարկված ըստ շուկայական գնի	Տարբերություն /պայմանագիր-շուկայական գին/
		Քանակ հատ	Մեկ միավորի գինը	Մեկ միավորի գինը			
«Ագրոտեխնիկ» ՍՊԸ CARMAC CPP-J-85 2/26/2015	Հողաֆռեզ կախվող հողի ընդհանուր մշակման համար ԿՀՀ-4.0	6	4100	2903	24600	17418	7182 41.2%
	Ցաքան զիգ-զագ ԲՅՏ-1.0	8	290	89	2320	712	1608 225.8%
	Գութան 4 իրանանի, կախվող, քարքարոտ հողերի համար ՊԳՊ-4-40-3	3	8000	3363	24000	10089	13911 137.9%
	Գութան 3 իրանանի, կախվող ՊԳՊ-3-35	3	6000	2711	18000	8133	9867 121.3%
	Գութան 3 իրանանի, կախվող ՊԼՆ-3-35	11	1900	1056	20900	11616	9284 79.9%
	Գութան 4 իրանանի, կախվող ՊԼՆ-4	2	2400	2715	4800	5430	630
Ընդամենը		33			94620	53398	41222 77.2
«Ագրոտեխնիկ» ՍՊԸ CARMAC CPP-J-	Հացահատիկային շարքացան Շ3 - 3.6 A-04	6	11950	8700	71700	52200	19500 37.4%

87 3/25/20 15							
Ընդամենը		6			71700	52200	19500 37.4%
«Ռեմտեխնոկար» ՍՊԸ CARMAC2 CP-J-16-42 (Drills) 9/14/2016	Հացահատիկային շարքացան ունիվերսալ СПУ-4Д	9	7300	4765	65700	42885	22815 53.2%
Ընդամենը		9			65700	42885	22815 53.2%

Կոոպերատիվների կողմից Գյուղտեխնիկայի շահագործում *Հավելված 5*

1. Արծվանիստ համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը /հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը ԱՄՆ դոլար	Մեկնաբանություն
Գութան 3 իրանանի կախվող «ՊՆՎ-3.35»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	1125	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Գութան 4 իրանանի կախվող «ՊԳՊ-4-40-3»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	4860	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	11000	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Շարքացան «ՍՊՈւ 4Դ»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	7300	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Կուլտիվատոր «ԿՊՍ-4»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	4400	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	4	Սարքին	10600	Շահագործվում է
Ընդամենը		9		39285	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				28685	

2. Լիճք համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2015թ.	2	սարքին	39140	Չի շահագործվում /նոր/
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	1	գործարանային դեֆեկտ	19570	Վերանորոգվել է սեփական ուժերով, այժմ սարքին է
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2015թ.	2	ձևափոխած	23500	Չի շահագործվում /մեխանիզատոր չունենալու պատճառով/
Շարքացան «ՍԶ -3.6»	2016թ.	1	փոխանարկել / անսարք /	9100	Չի շահագործվում /Փոխանակել են «ՍՊՈՒ-4Դ»-ի հետ, որն էլ 6հա օգտագործելուց հետո, շարքից դուրս է եկել/
Գութան 3 իրանանի կախվող «ՊՆՊ-3.35»	2016թ.	2	անսարք	2180	Չի շահագործվում /Անսարքության պատճառով/

Հնձիչ «ԿՍՊ-2.1»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	1120	Չի շահագործվում /նոր/
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2015թ.	6	5հ-անսարք 1հ-սարքին	15900	Չի շահագործվում /պահեստամասերի թանկության պատճառո
Տրակտորի հրող թև «ՄՏԶ-82.1»-ի	2015թ.	1	Նախատեսված չէ	2400	Նախատեսված չէ «Բելառուս 82.1» տրակտորին
Ավտոմեքենա «ՈՒԱԶ-330365-460»	2015թ.	1	սարքին	14450	Շահագործվում է
Ընդամենը		17		127360	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				90690	

3. Վաղաշեն համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ. 2017թ.	3	1հ. Չի շահագործվել /նոր/ 2հ.սարքին	34200	Մեկ հատը նոր է և չի շահագործվում՝ խոտհավաք մամլիչի և հողաֆռեզի անսարքության պատճառով: Շահագործվում է 2 հատը:
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-320»	2016թ.	1	Չի շահագործվել	11200	Չի շահագործվում /Անսարքության պատճառով, որը վերանորոգվել է/
Խոտհավաք «5 թևով Սելմակ»	2016թ.	1	Չի շահագործվել	950	Չի շահագործվում /Անսարքության պատճառով, որը վերանորոգվել է/
Խոտհավաք մամլիչ «GALLIGNANI 3690 S»	2016թ.	1	Չի շահագործվել	15100	Չի շահագործվում /Անսարքության պատճառով, որը վերանորոգվել է/
Տրակտորին կցվող հողաֆռեզ «SOVEMA RP-2/200»	2016թ.	1	Չի շահագործվել	3780	Չի շահագործվում /Անսարքության պատճառով, որը վերանորոգվել է/
Խոտհնձիչ «Դուպլեքս Գոլդ»	2016թ. 2017թ.	2	1հ.Չի շահագործվել 1հ սարքին	8400	Չի շահագործվում 1 հատը /Անսարքության պատճառով, որը վերանորոգվել է/
Գութան 2 իրանի կախվող «S 101 »	2016թ.	1	սարքին	1120	Շահագործվում է
Գութան 3 իրանի կախվող «ՊՆԿ-3.35»	2016թ.	1	սարքին	1125	Շահագործվում է
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	1	սարքին	2650	Շահագործվում է
Ընդամենը		12		78525	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				42430	

4. Ախպրաձոր համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը /հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Կուլտիվատոր «ԿՊՍ-4»	2016թ.	1	անսարք	4200	Չի շահագործվում /զսպանակները և թաթիկները հաճախակի կոտրվում են/
Գութան 4 իրանի կախվող «ՊՆԿ-4.35»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	1430	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Ինքնագնաց խոտհնձիչ դիզելով «BCS 740»	2016թ.	4	1հ. սարքին 3հ. անսարք	20500	Չի շահագործվում 3հատը /անսարքության պատճառով/ Շահագործվում է 1 հատը

Շարքացան «ՍՊՈւ 4Դ»	2016թ.	1	անսարք	7300	Չի շահագործվում /անսարքության պատճառով/
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	3	սարքին	50400	Շահագործվում է
Գութան 3 իրանանի կախվող «ՊՆՎ-3.35»	2016թ.	3	սարքին	3375	Շահագործվում է /ձևափոխելուց հետո /
Ընդամենը		13		87205	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				28580	

5.Գեղաշեն համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնի կայի վիճակը	Պայմանա գրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր	17200	Չի շահագործվում /նոր/ է
Գութան 3 իրանանի կախվող «ՊՆՊ-3.35»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր	1090	Չի շահագործվում /նոր/ է /ընդ որում գտնվում է չկոմպլեկտավորված /չհավաքված/ վիճակում/
Ընդամենը		2		18290	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				18290	

6. Մաստարա համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Կուլտիվատոր «ԿՊՍ-4»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	3160	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Գութան 3 իրանանի կախվող «ՊՆՊ-3.35»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	1090	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Շարքացան «ՍԶ-3,6Ա»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	9500	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Պարարտանյութի ցրիչ	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	720	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	1	սարքին	2630	Շահագործվում է
Ընդամենը		5		17100	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				14470	

7. ք.Մարտունի համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը /հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն

Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-1221.2»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	35860	Չի շահագործվում /նոր/ է /Հրող թևի բացակայության պատճառով/
Տրակտոր «Բելառուս 321»	2016թ.	1	սարքին	10450	Շահագործվում է
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	1	սարքին	16590	Շահագործվում է
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	1	սարքին	5400	Շահագործվում է
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2016թ.	1	սարքին	11000	Շահագործվում է
Խոտհնձիչ «Դուպլեքս Գոլդ»	2016թ.	1	սարքին	4200	Շահագործվում է
Ընդամենը		6		83500	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				35860	

8. Այրք համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը /հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2016թ.	2	1հ.նոր 1հ.սարքին	22000	Չի շահագործվել /նոր/ է /երկրորդ տրակտոր բացակայության պատճառով / Շահագործվում է 1 հատը
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	1	սարքին	16590	Շահագործվում է
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	2	սարքին	5300	Շահագործվում է
Ընդամենը		5		43890	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				11000	

9. Լճաշեն համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը /հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Շարքացան «ՍՊՈւ 4Դ»	2016թ.	1	անսարք	7300	Չի շահագործվում /անսարքության պատճառով/
Տրակտորի հրող «ՄՏԶ-82.1»-ի համար	2016թ.	1	նախատեսված չէ	2400	Նախատեսված չէ «Բելառուս 82.1» տրակտորին
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2015թ. 2016թ.	2	սարքին	37600	Շահագործվում է
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2016թ.	2	սարքին	22450	Շահագործվում է
Ընդամենը		6		69750	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				9700	

10. Սոլակ համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնի կայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	6	2հ.անսարք 4հ.սարքին,	15840	Չի շահագործվում 2 հատը /Անսարքության պատճառով /Շահագործվում է 4 հատը
Հնձիչ «ԿԴ-210»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր	1850	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2016թ.	1	սարքին	11000	Շահագործվում է / վարձակալված տրակտորով/

Ընդամենը		8		28690	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				7130	

11. Արտաշավան համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Կուլտիվատոր «ԿՊՍ-4»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	3160	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Գութան 3 իրանի կախվող «ՊՆՊ-3.35»	2016թ.	1	Չի շահագործվել /նոր/	1090	Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի բացակայության պատճառով/
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	10	սարքին	26400	Շահագործվում է
Ընդամենը		12		30650	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				4250	

12. Լեռնանիստ համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնի կայի վիճակը	Պայմանա գրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Հրող թև	2017թ.	1	նախատեսված չէ	2400	Նախատեսված չէ «Բելառուս 82.1» տրակտորին
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	1	սարքին	16730	Շահագործվում է
Ինքնագնաց խոտհնձիչ բենզինով «BCS 615L»	2016թ.	1	սարքին	2640	Շահագործվում է
Հնձիչ «ԿԴ-210»	2016թ.	1	սարքին	1850	Շահագործվում է / ձևափոխելուց, հավելյալ հզորությունը ավելացնելուց և «Բելառուս 82.1» տրակտորին համապատասխանեցնելուց հետո/
Գութան 3 իրանանի կախվող «ՊՆՎ-3.35»	2016թ.	1	սարքին	1125	Շահագործվում է
Ընդամենը		5		24745	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				2400	

13. Մեծ Սեպասար համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	2	սարքին	33500	Շահագործվում է
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2016թ.	2	սարքին	22000	Շահագործվում է
Գութան 4 իրանանի կախվող «ՊԳՊ-4-40-3»	2016թ.	1	սարքին	4860	Շահագործվում է / կոպերատիվի անդամներից մեկի սեփական թրթուրավոր տրակտորով անվճար/
Կուլտիվատոր կցովի «AU300-DZIK» ազոտային	2016թ.	1	սարքին	7000	Շահագործվում է / կոպերատիվի անդամներից մեկի սեփական թրթուրավոր տրակտորով անվճար/
Շարքացան «ՍԶ -3.6»	2016թ.	1	սարքին	9500	Շահագործվում է
Ընդամենը		7		76860	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				0	

14.Ղազանչի համայնք

Տեխնիկայի անվանումը և մակնիշը	Տրամադրման տարեթիվը	Քանակը / հատ/	Տեխնիկայի վիճակը	Պայմանագրային արժեքը	Մեկնաբանություն
Անիվավոր տրակտոր «ՄՏԶ-82.1»	2016թ.	1	սարքին	16750	Շահագործվում է
Խոտհավաք մամլիչ «ՊՊՏ-041 ՏՈՒԿԱՆ»	2016թ.	1	սարքին	11000	Շահագործվում է
Կուլտիվատոր կցովի «ԿՆՍ-4»	2016թ.	1	սարքին	4400	Շահագործվում է
Շարքացան «ՍԶ -3.6»	2016թ.	1	սարքին	9500	Շահագործվում է
Ընդամենը		4		41650	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				0	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ 14 ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԸ				767500	
ՈՐԻՑ ՉԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՎՈՒՄ				293485	38.2%
Չի շահագործվում /նոր/ է /տրակտորի կամ գյուղ. տեխնիկայի բացակայության պատճառով/					198525
Չի շահագործվում՝ անսարքության, կամ չի համապատասխանում հողատիպերին					87760
Չի համապատասխանում Բելառուս 82.1 տրակտորին					7200

Հավելված 6

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

ՀՀ վերահսկիչ պալատի խորհրդի 2017 թվականի հոկտեմբերի 6-ի թիվ 20/1 որոշման հիման վրա Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամում (Գյուղատնտեսական ԾԻԳ) իրականացված ստուգման ընթացքում հայտնաբերված փաստերի վերաբերյալ

Աշխատանքների կազմակերպում

• 2017 թվականի ապրիլից մինչև օգոստոս ընկած ժամանակահատվածում մրցույթներ չհայտարարելը պայմանավորված է մի շարք հանգամանքներով, օրինակ.

• անհրաժեշտություն է եղել որոշակի ճշգրտումներ մտցնել ջրարբիացման համակարգերի կառուցման համար պատրաստված նախագծային փաստաթղթերում (ուսումնասիրվել է 15 նախագիծ): Օրինակ՝ «Բանջարաբոստանային և տեխնիկական մշակաբույսերի գիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի համար կառուցվող ապակեպատ ջերմոցի նախագծում իրականացվել է համադրում, որի արդյունքում կատարվել է նախկինում չնախատեսված աշխատանք (ջեռուցման, հովացման, ստվերացման համակարգերի կառուցում):

• Ուսումնասիրվել է 40 համայնքների արոտների կառավարման պլանների համապատասխանությունը առկա վիճակին (ջրարբիացման աղբյուրների առկայություն, խմոցների տեղադիրքերի ճշգրտում և այլն): Օրինակ, Վաղաշեն համայնքում ավելացվել է ջարբիացման համակարգի կառուցման նախատեսվող աշխատանքները: Համայնքի ներդրումը 5% փոխարեն կազմել է 35%՝ ավելի քան 80 մլն դրամ: Փոխարինվել է Հրազդանի անասնաբուժական կենտրոնի համար նախատեսված հողը՝ ճահճային լինելու պատճառով:

• Կազմվել են կոոպերատիվներին տրամադրվող գյուղտեխնիկայի կոմպլեկտներ, ինչը հնարավորություն կտա առավելապես խուսափել նաև արձանագրված տեխնիկաների չշահագործման խնդիրներից: (Օրինակ հնարավորության դեպքում տրամադրվի տրակտոր, գութան, կցորդիչ, այլ ոչ թե մի քանի գութան առանց տրակտորի):

• Միջոցներ են ձեռնարկվել լուծելու համայնքների և կոոպերատիվների կողմից կատարվելիք ներդրումները ապահովելու նպատակով: Հավաքագրվել են ՀԳՌԿՄ ծրագրից մնացած պետության հանդեպ համայնքների և կոոպերատիվների դեբիտորական պարտքերը, ինչպես նաև վճարվել են պետության կողմից համայնքներին և կոոպերատիվներին ունեցած կրեդիտորական պարտավորությունները: ՀԳՌԿՄ 2 ծրագրի իրականացման համար ևս տարվել են աշխատանքներ համայնքների և կոոպերատիվների ներդրումները ապահովելու նպատակով:

• Ծրագրի ֆինանսավորման համաձայնագրերի փոփոխությունները ստորագրված լինելու պարագայում որոշ ժամանակ գործընթացները կասեցվել են մինչև Համաձայնագրերը ուժի մեջ մտնելը:

Հայտարարված 32 մրցույթները վերաբերվել են 16 գնման, մրցույթները չեն կայացել բավարար քանակով ընդունելի հայտ չլինելու պատճառով, և մրցույթը վերահրապարակվել է:

Արդյունքում լուծարման ավարտից հետո՝ 2017թ. 4-րդ եռամսյակում 16 գնման առարկայով 13 դեպքում արդյունքում կնքվել են համապատասխան պայմանագրեր:

Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության երկրորդ ծրագրի իրականացում

• Կոոպերատիվի հետագա գործունեության և տրամադրված գյուղտեխնիկայի նպատակային շահագործման համար Ծրագրում ընգրկված գյուղտեխնիկա ստացած յուրաքանչյուր կոոպերատիվի համար ներդրվել է մասնագետների կողմից մշակված տարեկան աշխատանքային պլանի և բյուջեի կազմման օրինակելի ձևը:

Վերը նշված փաստաթղթում նախատեսված են՝

• աշխատանքային ծավալները,
• աշխատանքների կատարման գրաֆիկը,
• պահանջվող գյուղտեխնիկայի տեսակը և քանակը,
• տարեկան գյուղտեխնիկայի ամորտիզացիայի արժեքը (տեխնիկայի արժեքի շուրջ 7.5 %-ի չափով պարտավորություն),
• ծառայությունների գնագոյացման հաշվարկը,
• բյուջեի կազման համար այլ տվյալներ,

Մշակված է նաև կոոպերատիվի կողմից իրականացվող աշխատանքների ընթացքի հաշմառման համակարգ, որտեղ արտացոլվում է՝

• կատարված աշխատանքների ծավալները,
• աշխատանքի արդյունքում կոոպերատիվի բյուջե մուտքագրված գումարները,
• կատարված ծախսերը:

Տարվա վերջում կոոպերատիվները հաշվետվությունները ներկայացնում են կոոպերատիվների անդամների ընդհանուր ժողովին և ԳԾԻԳ-ին:

Կոոպերատիվների կողմից ձեռք բերվող գյուղտեխնիկայի ծավալը, որը սահմանված է հենց կոոպերատիվի կառավարման փաստաթղթով, կախված է նաև կոոպերատիվների կողմից իրականացվող ներդրումների չափից: Օրինակ, Արծվանիստ ԱՄՍԿ-ի 5 միավոր գյուղտեխնիկան չի օգտագործվել տրակտոր չունենալու պատճառով, որի համաֆինանսավորումը կոոպերատիվը առ այսօր չի իրականացրել:

ԳԾԻԳ-ի կողմից ներդրված են համաձայանգրերով սահմանված մոնիտորինգի բոլոր մեխանիզմները: ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության մոնիտորինգի վարչությունը ևս ԾԻԳ-ի տնօրենի զեկուցագրի հիման վրա 2017 թվականի մարտի 20-ից ապրիլի 7-ը թվով 36 համայնքներում իրականացրել է տրամադրված կուլտիվատորների մոնիտորինգ: 2017 թվականի մայիսի 10-ից մայիսի 24-ը թվով 50 համայնքներում իրականացրել է Ծրագրի շրջանակներում տրամադրված 406 միավոր գյուղատնտեսական տեխնիկայի մոնիտորինգ:

Միևնույն ժամանակ Ծրագրի արդյունավետությունը առավել բարձրացնելու նպատակով ներկայումս աշխատանքներ են տարվում կոոպերատիվների կողմից իրականացվող գործունեության հաշվետվողականության նոր մեխանիզմների ներդրման ուղղությամբ:

• Ինչ վերաբերվում է կոոպերատիվների կողմից նվիրաբերված գույքը հաշվեկշռում չարտացոլելու և հարկային մարմիններին հաշվետվություն չներկայացնելու հանգամանքներին, ապա ԳԾԻԳ-ը այդ գործընթացներին հետևելու, ինչպես նաև կոոպերատիվներին այդ մասով հանձնարարություն տալու որևէ իրավասությամբ օժտված չէ:

Միևնույն ժամանակ, հաշվի առնելով խնդիրը, ներկայումս կոոպերատիվներին տրամադրվում է լրացուցիչ մասնագիտական օժանդակություն նվիրաբերված գյուղտեխնիկան կոոպերատիվների կողմից հաշվապահական հաշվեկշռում արտացոլելու և համապատասխան հաշվետվություններ ներկայացնելու համար:

• ԳԾԻԳ-ի լուծարման գործընթացում համայնքները և կոոպերատիվները հնարավորություն են ունեցել իրականացնել փոխանցումներ: Մի շարք համայքներ և կոոպերատիվներ այդ ժամանակահատվածում կատարել են փոխանցումներ:

Գնումների գործընթաց

• Մինչ մրցույթի հայտարարումը պարտադիր սահմանվում է գնման ենթակա ապրանքների խմբաքանակի նախահաշվային գինը, որը որոշվում է հաշվի առնելով՝

ա/ Համայնքների արոտօգտագործողների միավորում Սպառողական Կոոպերատիվների կողմից ներկայացված հայտերը կողմնորոշիչ գներով, որոնք ստացվում են կոոպերատիվների կողմից մատակարարների շրջանում ինքնուրույն կատարված հարցումների արդյունքում;

բ/ ԳԾԻԳ-ի կողմից ապրանքների շուկայական գների ուսումնասիրությունը ինտերնետի միջոցով (օգտագործվում են տարբեր ռեսուրսներ, հիմնականում ԱՊՀ երկրների կայքեր, որտեղ զետեղված են գյուղատնտեսական տեխնիկայի վաճառքի գործող գները, օրինակ agroserver.ru),

կամ մատակարարների/արտադրողների առկա գնացուցակների, գրավոր կամ բանավոր հարցումների հիման վրա;

գ/ ԳԾԻԳ-ի կողմից նախկինում ձեռքբերված համանման ապրանքների արժեքների հիման վրա:

դ/ ՀՀ գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող գյուղատնտեսական տեխնիկայի գները (smeinvest.am)

Շուկայական գների ուսումնասիրությունը կատարվում է պահանջվող տեխնիկական բնութագրերով հայտնի մակնիշների/արտադրողների համանման ապրանքների վերաբերյալ, քանի որ մրցույթի ընթացքում հնարավոր է առաջարկվեն այլ մոդելներ, քան նախատեսված են համայնքների արոտօգտագործողների միավորում սպառողական կոոպերատիվների կողմից: Այսինքը, չի սահմանափակվում ավելի լայն տեսականու ապրանքների ձեռքբերման հնարավորությունը: Տարբեր աղբյուրներից ստացված համանման ապրանքների միավոր գների հիման վրա որոշվում են տվյալ ապրանքատեսակների գները, որոնք և հիմք են հանդիսանում մրցույթի նախահաշվային գնի որոշման համար: Օրինակ՝

ա) CARMAC2-CP-J-16-42 ծածկագրով մրցույթի նախահաշվային գինը գոյացել է ՀՀ-ում ձևավորված СПУ-4 (հարցմամբ պարզվել է - մոտ 4,000,000 ՀՀ դրամ «ԱՐ-ԲԵ հայ-բելարուսական առևտրային տուն» ՍՊԸ-ում), С3-3.6А-04 (հարցմամբ պարզվել է - մոտ 4,500,000 ՀՀ դրամ «Սպցմաշ» ՍՊԸ-ում) և С3Т-**3**.6 (մոտ 12,260 ԱՄՆ դոլար ՌԴ-ում) շարքացանների շուկայական միջին գների հիման վրա:

բ) CARMAC-CPP-J-87 ծածկագրով մրցույթի նախահաշվային գինը գոյացել է ՀՀ-ում ձևավորված С3У-**3**.6 (հարցմամբ պարզվել է - 6,900,000 ՀՀ դրամ «Գալոպեր» ՍՊԸ-ում), Sfoggia K4 SE 4**3**00 (հարցմամբ պարզվել է - 5,850,000 ՀՀ դրամ «Հրաշք Այգի» ՍՊԸ-ում) և Polonez 4/780 (մոտ 12,500 Եվրո ՌԴ-ում) շարքացանների շուկայական գների հիման վրա:

գ) CARMAC-CPP-J-95 ծածկագրով մրցույթի նախահաշվային գինը գոյացել է ՀՀ-ում գործող «Հրաշք Այգի», «Սպցմաշ» ՍՊԸ-ների և «ՔԱՐԴ Ագրոսերվիս» ՓԲԸ-ի վաճառքի գների հիման վրա: Այս ծածկագրերով մրցույթի տեխնիկական բնութագրերով հնարավոր էր գնել նաև նույն հզորությամբ և համապատասխան պարամետրերով բելառուսական տրակտոր և գյուղ մեքենաներ, սակայն առաջարկվել և գնվել են չինական արտադրության տրակտոր, որոնք գնով բելառուսականից ավելի էժան են: Տվյալ դեպքում սահմանված նախահաշվային գինը թույլ էր տալիս գնել նաև այլ ընկերությունների տրակտորներ:

դ) CARMAC-CPP-L-8/2/1 ծածկագրով մրցույթի տեխնիկական բնութագրերով նախատեսված էր գնել մեկ այգեգործական տրակտոր, որոնք հիմնականում արտադրվում են Իտալիայում և մեկ առնվազն 120 ձ.ուժ տրակտոր: Մրցույթի արդյունքում գնվել է մեկ իտալական բարձրորակ այգեգործական տրակտոր և մեկ 120 ձ.ուժ չինական տրակտոր: Տեխնիկական մասնագրերով հնարավոր էր գնել նույն հզորությամբ և համապատասխան պարամետրերով բելառուսական տրակտոր, սակայն առաջարկվել և գնվել է չինական արտադրության տրակտոր, որը գնով բելառուսականից ավելի էժան է: Տվյալ դեպքում սահմանված նախահաշվային գինը թույլ էր տալիս գնել նաև այլ ընկերության տրակտորներ:

- Համաձայն ՀԲ գնումների ազգային մրցույթի ընթացակարգի «Մատակարարը երաշխավորում է, որ բոլոր ապրանքները նոր են, չօգտագործված, և առավել ժամանակակից կամ վերջին մոդելներ են, և որ ներառում են բոլոր ժամանակակից նորամուծությունները կառուցվածքում և նյութերում, եթե այլ բան չի նշվում պայմանագրում» (The Supplier warrants that all the Goods are new, unused, and of the most recent or current models, and that they incorporate all recent improvements in design and materials, unless provided otherwise in the Contract):

Shopping ընթացակարգով գնանշման հրավերներ ուղարկվում են միայն այն կազմակերպություններին, որոնք ճանաչված են տվյալ ոլորտում որպես փորձառու, վստահելի, բարձր հեղինակություն ունեցող մատակարարներ: Այդ կազմակերպություններն ունեն ՀԲ ծրագրերի հետ աշխատելու բավականին փորձ և քաջատեղյակ են ՀԲ ծրագրերով մատակարարվող ապրանքների վերոնշյալ պայմանի մասին:

Մինչ այժմ ԳԾԻԳ-ի կողմից որևէ հին կամ օգտագործված ապրանքների մատակարարման փորձ չի արձանագրվել:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով ՎՊ առաջարկությունը, մատակարարվող ապրանքների վիճակը բնութագրող տեղեկությունները տեխնիկական բնութագրերում ներառելու նպատակով համապատասխան առաջարկություն կներկայացվի ՀԲ:

Օրինակում նշված ՄՏԶ-82.1 տրակտորի համար հրող թևեր ՀՀ-ում պատրաստվում են Սպիտակի «Ագրոսպասարկում» ԱՄ ԲԲԸ-ի կողմից: Կազմակերպությունը գնում է ՅՈՒՄԶ մակնիշի բուլդոզերային տրակտորի համար նախատեսված նոր, չօգտագործված բուլդոզերային թևերը և դրանք հարմարեցնում է տրակտորներին: Կատարվում է որոշ կառուցվածքային ձևափոխություն, պատրաստվում է ուժեղացված շրջանակ, որով և թևը ամրացվում է տրակտորին: Մատակարարի կողմից տրվում է առնվազն մեկ տարվա երաշխիք:

- Տեխնիկական մասնագրերը կազմելիս ուշադրություն է դարձվում կոոպերատիվների կողմից առաջարկված տեխնիկայի առանձնահատկությունների ներառմանը: Չնայած գնահատող հանձնաժողովների կողմից պարտադիր ուսումնասիրվում են մատակարարների կողմից առաջարկված տեխնիկական մասնագրերը, առաջնային են հանդիսանում սպառողական կոոպերատիվների կողմից նախընտրելի տեխնիկական բնութագրերով առաջարկները: Համայնքային սպառողական կոոպերատիվներն են հանդիսանում գյուղտեխնիկայի շահառուները և վերջնական սպառողները, ուստի բոլոր տրակտորները և սարքավորումները գնվում են իրենց ցանկությամբ և անմիջական մասնակցությամբ: Օրինակում նշված դեպքում հենց Ախպրաձոր, Լիչք, Լճաշեն համայնքների կոոպերատիվների ներկայացված գնման հայտերը հաստատում են, որ ՍՊՈՒ-4 մակնիշի շարքացանները մատակարարվել են այդ համայնքների պահանջով: Սպառողական Կոոպերատիվների նախագահները հանդիսանում են մրցույթների գնահատող հանձնաժողովի անդամներ:

Միևնույն ժամանակ, հաշվի առնելով ՎՊ առաջարկությունը, կփորձենք մշակել մեխանիզմներ արդյունավետությունը առավել բարձրացնելու նպատակով:

- Հրավերի օրինակելի ձևը հաստատվել է ՀԲ կողմից դեռ 2015թ-ի մայիսի 18-ին Ծրագրի մեկնարկի ժամանակ (ՀԲ կողմից առաջարկված օրինակելի տարբերակից ընտրվել է առավել համապատասխանողը տվյալ գնման առարկային և ոլորտին), ըստ որի մատակարարի գնառաջարկը կգնահատվի ամբողջ տեսականու համար և պայմանագիրը կշնորհվի ամբողջ տեսականու համար նվազագույն գնահատված գնառաջարկ ներկայացրած կազմակերպությանը: Այդ պայմանը առավել օպտիմալն է գյուղատնտեսական տեխնիկայի մատակարարման համար, քանի որ մրցույթին ներկայացվող տեսականին ընտրվում է այն սկզբունքով, որ խմբավորի տրակտորները և գյուղմեքենաները ըստ նշանակության: ՀՀ-ում տրակտորները և գյուղմեքենաները հիմնականում մատակարարվում են համաձայն նախնական պատվերի, շատ քիչ քանակի: ԳԾԻԳ-ի կողմից կատարվել են անհրաժեշտ աշխատանքները գյուղտեխնիկայի ամենաարդյունավետ ձևով խմբավորման վերաբերյալ: Օրինակ, առանձին մեկ մրցույթում խմբավորվում են հողամշակիչ գործիքները, խոտհավաքի մեքենաները, հակավորիչ մեքենաները, և այլը: Դա մատակարարին հնարավորություն է տալիս խմբավորել իր մատակարարումները և կրճատել տրանսպորտային ծախսերը: Եթե գնառաջարկները գնահատվեն առանձին լոտերով, ապա մեծ է հավանականությունը, որ մատակարարները կառաջարկեն այլ, ավելի բարձր գներ՝ ամեն տեսակի տեխնիկայի (լոտի) համար հաշվարկելով նաև առանձին տրանսպորտային փոխադրման գումար, որը բավականին թանկ է:

ա) CARMAC2-CP-J-16-35 ծածկագրով մրցույթի 8 լոտերից յուրաքանչյուրի համար պետք է հաշվարկվեր առանձին տրանսպորտային ծախս, շահույթ և այլն, ինչը ավելի թանկ կարժենար, քան մեկ լոտի համար:

Նույնը վերաբերվում է նաև բ) CARMAC-CPP-L-8-2-1 ծածկագրով մրցույթին:

ՀԲ-ն նույնպես խորհուրդ է տալիս հնարավորինս խոշորացնել գնման ենթակա փաթեթները: Դա հնարավորություն է տալիս ստանալ ավելի մրցունակ առաջարկներ, հաշի առնելով, որ կներկայացվեն մեծածախ գներ, կկրճատվեն տրանսպորտային ծախսերը, ինչպես նաև գնառաջարկների գնահատման ժամանակը և պայմանագրի կնքման ժամկետը:

Միևնույն ժամանակ, Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամը ներկայումս տանում է աշխատանքներ նույնանման գյուղտեխնիկաների հնարավորինս խմբավորման և բաց ընթացակարգով մրցույթների անցկացման ուղղությամբ:

- CARMAC2-CP-J-15-16, CARMAC-CPP-J-103 ծածկագրերով մրցույթների մասնակցելու հրավերները սահմանված կարգով ուղարկվել են ՀՀ-ում գրանցված ավտոմեքենաների ներկրմամբ և վաճառքով զբաղվող բոլոր ընկերություններին: «ՈՒԱԶ» մակնիշի ավտոմեքենաների գները ՀՀ շուկայում ձրավորվում է նաև մրցույթուն հաղթած «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ի առաջարկած գներով, քանի որ վերջինս հանդիսանում «ՈՒԱԶ» գործարանի միակ ներկայացուցիչը և դիստրիբյուտորը ՀՀ-ում: Պետք է նաև նշել, որ մատակարարված ավտոմեքենաների գինը ներառում է նաև գազաբալոնային սարքավորումների և ավտոմեքենաների վրա դրանց տեղադրման ծախսերը:

Ինչ վերաբերում է CARMAC-CPP-J-96 և CARMAC2-CP-J-15-09 ծածկագրերով մրցույթներին ՎՊ նակատառմանը՝ «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ի մասնակցությանը «Գալոպեր» ՍՊԸ-ի հրավերով, ընդունելի է: Միևնույն ժամանակ տեղեկացնում ենք, որ CARMAC-CPP-J-96 ծածկագրով մրցույթին «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ի ներկայացրած հայտը ընդհանրապես չի դիտարկվել թերի լինելու պատճառով:

- «Սպիտակի ագրոսպասարկում» ԲԲԸ-ն որպես հայտատու նշվել է «Ագրոսպասարկում» Արտադրական Միավորման Սպիտակի Շրջանային Միավորում ԲԲԸ-ի փոխարեն զուտ երկար անվանումը կրճատելու նպատակով: Պայմանագրերում, ընդունման-հանձնման ակտերում նշվել է ԲԲԸ-ի գրանցված անվանումը:

Շուկայական գների ուսումնասիրություն

- Շուկայական գները ուսումնասիրելիս և նախահաշիվները կազմելիս մեր կողմից հաշվի են առնվել ապրանքի գինը ՌԴ-ում, Բելարուսի և Ուկրաինայի հանրապետություններում, տրանսպորտային ծախսերը մինչև ՀՀ համայնքներ, գյուղտեխնիկայի կոմպլեկտավորման, հավաքման, կարգավորմանն առնչվող ծախսերը (քանի որ որոշ դեպքերում տեխնիկան Հայաստան է մատակարարվում հանգույցները քանդած վիճակում և մինչև վերջնական սպառողին տրամադրելը այն պետք է հավաքվի և կատարվեն կանոնավորումները), մատակարար կազմակերպության ակնկալվող շահույթը (մատակարարները տեխնիկան գնում և փոխադրում են ՀՀ առանց կանխավճարի, իրենց հաշվին և 2 ամիս տևողությամբ մատակարարումից մինչև 30 օր հետո հնարավոր է ստանան պայմանագրով նախատեսված գումարը), երաշխիքային ժամկետում առաջացող հնարավոր տեխնիկայի խափանման և անհատույց սպասարկման ծախսերը և այլն:

Ստորև ներկայացված են **Աղյուսակ** 4 **և** 5-**ում** բերված պայմանագրերի և վերահսկող հանձնաժողովի կողմից ներկայացված շուկայական գների պարզաբանումը:

1. **Գութան 4 իրանանի, կախվող, բարբարոտ հողերի համար ՊԳՊ-4-40-3**՝ 2015թ-ի փետրվարին «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ի կողմից մատակարարվել է $8,000 արժեքով, իսկ սեպտեմբերին «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է 2,928,000 դրամ ($6,037) արժեքով: Այդ տեսակի գութանների ԱՊՀ երկրներում միակ արտադրող «Օրշաագրոպրոմմաշ» ԲԲԸ-ի գործարանային բացթողնման գինն է $3,900: Գութանի արժեքին գումարվում է նաև տեղափոխումը բելարուսական Օրշա քաղաքից Շիրակի մարզի Ծաղկուտ, Արևշատ, Գուսանագյուղ և Գեղարքունիքի մարզի Աստղաձոր համայնքներ (մեկ ա/մեքենայի մեջ տեղավորվում է առավելագույնը 2 հատ գութան (գաբարիտային չափսերն են՝ 4200x2200x1500մմ)), շուկայական գին ձևավորող այլ ծախսեր: Այդ մակնիշի գութանը 2014թ-ին նույնպես մատակարարվել է $8,000 արժեքով:

2. **Գութան 3 իրանանի, կախվող ՊՆՊ-3-35 (համարժեք է ՊԼՆ-3-35, ՊՆՎ-3-35)**՝ 2015թ-ի փետրվարին «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ի կողմից մատակարարվել է $1,900 արժեքով, իսկ սեպտեմբերին «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է 878,400 դրամ ($1,811) արժեքով: Ըստ ԳԾԻԳ-ի ուսումնասիրությունների 2015թ-ի շուկայական գները չեն տարբերվել 2013-14թթ-ի գներից, որոնք եղել են 960,000-1,125,000 դրամ (ՀՀ ներմուծող կազմակերպությունների՝ «ԱՐ-ԲԵ հայ-բելարուսական առևտրային տուն» ՍՊԸ-ի և «Գալոպեր» ՍՊԸ-ի վաճառքի գներ, համաձայն ՀՀ ՎՊ 2014թ ընթացիկ հաշվետվության): Իսկ 2016թ-ին այդ գութանները մատակարարվել են $1,090-

1,124 գնով: Ի դեպ, 2017թ-ին ՊԼՆ-3-35Պ գութանի շուկայական գինը սահմանվել է 950,000 ՀՀ դրամ (համաձայն ՀՀ գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող գյուղատնտեսական տեխնիկայի գների (smeinvest.am)):

3. **Գութան 4 իրանանի, կախվող ՊՆՊ-4-40 (համարժեք է ՊԼՆ-4-35, ՊՆՎ-4-35)**՝ 2015թ-ի փետրվարին «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ի կողմից մատակարարվել է $2,400 արժեքով, իսկ սեպտեմբերին «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է 1,195,600 դրամ ($2,465) արժեքով: Ըստ ԳԾԻԳ-ի ուսումնասիրությունների 2015թ-ի շուկայական գները չեն տարբերվել 2013-14թթ-ի գներից, որը եղել է 1,182,500 դրամ («ԱՐ-ԲԵ հայ-բելարուսական առևտրային տուն» ՍՊԸ-ի վաճառքի գինը 2014-15թթ): Իսկ 2016թ-ին 4 խոփանի գութանների մատակարարման գինն է եղել $1,350-1,430: Ի դեպ, 2017թ-ին ՊԼՆ-4-35Պ գութանի շուկայական գինը սահմանվել է 1,150,000 ՀՀ դրամ (համաձայն ՀՀ գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող գյուղատնտեսական տեխնիկայի գների (smeinvest.am)):

4. **Հնձիչ մատնասեգմենտային, կախվող ԿՍՊ-2.1 (համարժեք է ԿՍ-Ֆ-2.1Բ-4)**՝ 2015թ-ի սեպտեմբերին «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է 707,600 դրամ ($1,460) արժեքով: Ըստ ԳԾԻԳ-ի ուսումնասիրությունների 2015թ-ի շուկայական գները չեն տարբերվել 2013-14թթ-ի գներից, որոնք եղել են 752,000-755,000 դրամ (ՀՀ ներմուծող կազմակերպությունների՝ «ԱՐ-ԲԵ հայ-բելարուսական առևտրային տուն» ՍՊԸ-ի և «Գալոպեր» ՍՊԸ-ի վաճառքի գներ, համաձայն ՀՀ ՎՊ 2014թ ընթացիկ հաշվետվության): Իսկ 2016թ-ին հնձիչի մատակարարման գինն է եղել 533,500 դրամ ($1,116): 2017թ-ի համար ԿՍՊ-2.1 մակնիշի շուկայական գին է սահմանվել 609,000 դրամ (համաձայն ՀՀ գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող գյուղատնտեսական տեխնիկայի գների (smeinvest.am)):

5. **Տրակտոր Агромаш-90ТГ**՝ 2016թ-ին «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է 24,800,000 դրամ արժեքով: «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ն է հանդիսանում ռուսական «Ագրոմաշհոլդինգ»-ի միակ ներկայացուցիչը և դիստրիբյուտորը ՀՀ-ում և հենց ինքն է ձևավորում շուկայական գինը, որը, օրինակ, 2017թ-ի համար սահմանվել է 22,000,000 դրամ (համաձայն ՀՀ գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող գյուղատնտեսական տեխնիկայի գների (smeinvest.am)):

6. **Տրակտոր Беларус-892.2**՝ 2016թ-ին «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է 9,000,000 դրամ արժեքով: «Սպեցմաշ» և «ԱՐ-ԲԵ հայ-բելարուսական առևտրային տուն» ՍՊ ընկերություններն են հանդիսանում Մինսկի տրակտորային գործարանի միակ ներկայացուցիչները և դիստրիբյուտորները ՀՀ-ում, իսկ «ԱՐ-ԲԵ հայ-բելարուսական առևտրային տուն» ՍՊԸ-ն այդ մակնիշի տրակտորը 2016թ-ին արժեցել է 10,000,000 դրամ: Նույն գինն է գործել է նաև ՀՀ գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող գյուղատնտեսական տեխնիկայի համար (smeinvest.am):

7. **Հացահատիկային շարքացան СЗ-3.6А-04**՝ 2015թ-ի փետրվարին «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ի կողմից մատակարարվել է $11,950 արժեքով (5,700,000 ՀՀ դրամ համարժեք), իսկ 2016թ-ի մարտին «Սպեցմաշ» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է 4,500,000 դրամ ($9,417) արժեքով: Ըստ ԳԾԻԳ-ի ուսումնասիրությունների 2015թ-ի շուկայական գները չեն տարբերվել 2012-14թթ-ի գներից, որոնք եղել են մոտ 7,000,000 դրամ (ՀՀ ներմուծող կազմակերպությունների՝ «Գալոպեր» ՍՊԸ-ի վաճառքի գին, համաձայն ՀՀ ՎՊ 2014թ ընթացիկ հաշվետվության): 2017թ-ին СЗ-3.6 շարքացանի շուկայական գին է սահմանվել 5,150,000 ՀՀ դրամ ($10,730), համաձայն ՀՀ գյուղատնտեսական տեխնիկայի ֆինանսական վարձակալության՝ լիզինգի պետական աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող գյուղատնտեսական տեխնիկայի գների (smeinvest.am):

8. **Բեռնատար ավտոմեքենա UAZ-330945-460, UAZ-330365-460 և UAZ-330945-441**՝ 2015-16թթ-ին «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է բազային UAZ-3309

ավտոմեքենաների 12 հատ տարբեր մոդիֆիկացիայի բեռնատար ավտոմեքենաներ 6,550,000-7,480,000 դրամ արժեքով: «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ն հանդիսանում է «ՈՒԱԶ» գործարանի միակ ներկայացուցիչը և դիստրիբյուտորը ՀՀ-ում և հենց ինքն է ձևավորում շուկայական գինը: 2014-15թթ.-ին «Ֆերմեր» (UAZ-39094) տեսակի ա/մեքենայի «Կարկոմավտո» ՍՊԸ-ի կողմից վաճառքի գինն է եղել 7,500,000 դրամ: ԳԾԻԳ-ին մատակարարված ՈՒԱԶ «Ֆերմեր» ավտոմեքենաների գները համարժեք են եղել ընկերության ք.Երևանում գործող վաճառասրահի զեղչված գներին: Պետք է նաև նշել, որ մատակարարված ա/մեքենաների գինը ներառում է նաև գազաբալոնային սարքավորումների գինը և տեղադրումը ա/մեքենաների վրա, որը կազմել է 580,000-590,000 դրամ:

9. **Հողաֆռեզ կախվող հողի մշանման համար ԿՆՍ-4.0**՝ 2015թ-ի փետրվարին «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ի կողմից մատակարարվել է $4,100 արժեքով: 2014թ-ին այդ մոդելի կուլտիվատորի արտադրող բելարուսական «Տեխմաշ» ԱՍՊԸ-ի գործարանային բացթողնման գինն է եղել 96,500 ռուբլի ($2,840 համարժեք): Գործարանային գնին ավելանում է կուլտիվատորի տեղափոխման ծախսերը բելարուսական Լիդա քաղաքից ՀՀ 5 մարզերի 6 համայնքներ և շուկայական գին ձևավորող այլ ծախսեր:

10. **Ցաքան զիգ-զագ ԲՋՏ-1.0**՝ 2015թ-ի փետրվարին «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ի կողմից մատակարարվել է ընդամենը 8 հատ ցաքան յուրաքանչյուրը $290 արժեքով: 2014թ-ին այդ ցաքաններ արտադրող բելարուսական «Տեխմաշ» ԱՍՊԸ-ի գործարանային բացթողնման գինն է եղել 3,100 ռուբլի ($91 համարժեք): Տվյալ մրցույթում «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ն ներկայացրել է ամենացածր գինը ամբողջ տեսականու համար (6 անվանում և 32 միավոր գյուղ մեքենաներ, ներառյալ 8 հատ ԲՋՏ-1.0 ցաքանները):

11. **Գութան 3 իրանանի, կախվող, բարբարոտ հողերի համար ՊԳՊ-3-35**՝ 2015թ-ի փետրվարին «Ագրոտեխնիկ ԱՄ» ՓԲԸ-ի կողմից մատակարարվել է $6,000 արժեքով: Այդ տեսակի գութանների ԱՊՀ երկրներում միակ արտադրող «Օրշաագրոպրոմմաշ» ԲԲԸ-ի գործարանային բացթողնման գինն է $3,040: Գութանի արժեքին գումարվում է նաև տեղափոխումը բելարուսական Օրշա քաղաքից Արագածոտնի մարզի Ագարակ, Վերին Բազմաբերդ և Լոռու մարզի Մեծ Պարնի համայնքներ և շուկայական գին ձևավորող այլ ծախսեր:

12. **Հացահատիկային շարքացան ունիվերսալ СПУ-4Д**՝ 2016թ-ի սեպտեմբերին «Ռեմտեխնոկար» ՍՊԸ-ի կողմից մատակարարվել է $7,300 արժեքով: Նշված շարքացանի շուկայական արժեքը 2016թ-ին կազմել է 350,000-450,000 ռուբլի ՌԴ-ում: «ԱՐ-ԲԵ հայ-բելարուսական առևտրային տուն» ՍՊԸ-ում տվյալ շարքացանի վաճառքի գինն է 3,880,000 ՀՀ դրամ (կամ մոտ $8,000 համարժեք), որը գործում է 2016թ-ից մինչ այժմ: ՌԴ-ում СПУ-4Д շարքացանի վաճառքի գինն էր 2016թ-ին 293,000 ռուբլի (մոտ $4,880):

Կոոպերատիվների կողմից ձեռք բերված գյուղտեխնիկայի շահագործում

- Տեխնիկական մասնագրերը կազմելիս ուշադրություն է դարձվում կոոպերատիվների կողմից առաջարկված տեխնիկայի առանձնահատկությունների ներառմանը: Չնայած գնահատող հանձնաժողովների կողմից պարտադիր ուսումնասիրվում են մատակարարների կողմից առաջարկված տեխնիկական մասնագրերը, առաջնային են հանդիսանում սպառողական կոոպերատիվների կողմից նախընտրելի տեխնիկական բնութագրերով առաջարկները: Համայնքային սպառողական կոոպերատիվներն են հանդիսանում գյուղտեխնիկայի շահառուները և վերջնական սպառողները, ուստի բոլոր տրակտորները և սարքավորումները գնվում են իրենց ցանկությամբ և անմիջական մասնակցությամբ:

Համայնքների արոտների կառավարման և անասնապահության զարգացման կոմիտեն ելնելով ծրագրի նպատակներից. իր կողմից մշակված կառավարման պլանով առաջարկում է ծրագրեր՝ այդ թվում համայնքի արոտօգտագործողների միավորում ՍԿ-ի համար համապատասխան գյուղատնտեսական տեխնիկայի քանակը և լրակազմը: Կառավարման պլանը հաստատվում է ՀԲ-ի կողմից, որից հետո Ծրագիրը ներդրում է կատարում ուղղված համայնքին և կոոպերատիվին:

Շահառուների կողմից կատարվող ներդրումների հստակ ուղղությունները որոշվել են Ծրագրի նախապատրաստման ժամանակ մասնագիտական ուսումնասիրությունների հիման վրա և սահմանված են միջազգային համաձայնագրերով:

- Մոնիտորինգի վերաբերյալ նշված է «Համայնքների գյուղատնտեսական ռեսուրսների կառավարման և մրցունակության երկրորդ ծրագրի իրականացում» բաժնում
- Ուսումնասիրության ենթարկած 111 միավոր գյուղտեխնիկայից 47-ը չի շահագործվում (42.3%), այդ թվում
- 24 միավոր տեխնիկան (ընդհանուրի 22%) կամ տրակտորի, կամ սարքավորումների բացակայության պատճառով:

Մինչև Ծրագրի ավարտը նման ժամանակավոր երևույթներ կարող է տեղի ունենալ և այն անխուսափելի է: Դա կապված է կոոպերատիվների կողմից ներդրումների անկանոն վճարելու հետ: Կոոպերատիվները, հիմնականում, գումարները վճարում են մասերով (մինչև անգամ 7-8 մասերից), Ծրագիրը ունի սահմանափակում եռամսյակային և տարեկան գումարների իրացման մեջ: Բացի դա, հարկ է նշել, որ համաձայն Ծրագիրը կարգավորող փաստաթղթերի, կոոպերատիվները ինքնուրույն են որոշում գյուղտեխնիկայի գնման առաջնահերթությունները:

- Անսարքության պատճառով 20 տեխնիկա (ընդհանուրի 18%)

Մեխանիզմների օգտագործման ընթացքում առաջացած տեխնիկական խնդիրները նորմալ են և կրում են իրավիճակային բնույթ: Բոլոր մատակարարվող տեխնիկաները ունեն երաշխիքային սպասարկում և ԳԾԻԳ-ը կոոպերատիվների կողմից սպասարկման հետ կապված ցանկացած հարցին մշտապես տվել է օպերատիվ լուծում:

- Նախատեսված չէ ՄՏՋ 82.1 տրակտորի համար

Հարկ է նշել, որ ինչպես արդեն ներկայացվել է տեխնիկայի ցանկը և լրակազմը ներկայացվում է մասնագետների կողմից մշակված կառավարման պլանում և հաստատվում է ՀԲ կողմից: Ինչպես նաև ամեն առանձին գնում կատարելիս կոոպերատիվը ներկայացնում է համապատասխան հայտ: Եվ ԳԾԻԳ-ի աշխատակազմը իրավասու չէ ինքնուրույն որոշել, թե ինչ մակնիշի տեխնիկայի գնում է անհրաժեշտ իրականացնել:

2015-2017թթ. ընթացքում 56 կոոպերատիվների արդեն տրամադրվել է գյուղտեխնիկա, ավարտվել է 42 համայնքի արոտների ջրարբիացման համակարգերի շինարարական աշխատանքները:

Մինչ ծրագրի ավարտը (2018-2020թթ. ընթացքում) գյուղտեխնիկա կտամադրվի նաև ստեղծված մյուս կոոպերատիվներին, ջրարբիացում կիրականացվի նաև շահառու մյուս համայնքներում: Իրականացվելիք միջոցառումների արդյունքում գործունեություն կիրականացնեն ծրագրում ընդգրկված բոլոր կոոպերատիվները: